

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ**

**Завдання до самостійної роботи
з навчальної дисципліни
"БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК"
для студентів напряму підготовки
6.030509 "Облік і аудит"
усіх форм навчання**

**Харків
ХНЕУ ім. С. Кузнеця
2016**

Затверджено на засіданні кафедри бухгалтерського обліку.
Протокол № 10 від 12.04.2016 р.

Самостійне електронне текстове мережеве видання

Укладачі: Ю. Д. Маляревський
О. В. Фартушняк
П. О. Сахаров
Д. І. Цибулько
І. Ю. Пасічник

Завдання до самостійної роботи з навчальної дисципліни
3-13 "Бухгалтерський облік" для студентів напряму підготовки 6.030509
"Облік і аудит" усіх форм навчання : [Електронне видання]
/ уклад. Ю. Д. Маляревський, О. В. Фартушняк, П. О. Сахаров
та ін. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2016. – 77 с.

Подано завдання, які побудовані на матеріалах лекцій з даної навчальної дисципліни. Завдання для самостійної роботи сприяють розвитку навичок самостійного творчого мислення, підвищують практичну підготовку студентів.

Рекомендовано для студентів напряму підготовки 6.030509 "Облік і аудит" усіх форм навчання.

Вступ

Навчальна дисципліна "Бухгалтерський облік" є фаховою базовою дисципліною, що складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бухгалтерів освітнього ступеня "бакалавр".

Мета запропонованого завдання – допомогти студентам набути певного обсягу навичок організації та ведення бухгалтерського обліку, засвоїти методику рішення задач.

Завдання охоплюють питання групування активів підприємства, його капіталу та зобов'язань, складання балансу, відображення господарських операцій підприємств на рахунках бухгалтерського обліку подвійним записом, принципи організації аналітичного обліку, форми бухгалтерського обліку, відображення в обліку господарських операцій з необоротними та оборотними активами, зобов'язаннями, капіталом тощо.

У процесі опрацювання завдань студент може оволодіти *вміннями*: класифікувати об'єкти бухгалтерського обліку за ресурсами, джерелами їхнього формування та господарськими процесами; складати баланс підприємства на основі класифікації ресурсів підприємства і джерел їх формування; визначати типи змін у балансі під впливом господарських операцій; відображати господарські операції на рахунках та визначати обороти і сальдо; вести журнал реєстрації господарських операцій; опанувати техніку синтетичного та аналітичного обліку; відображати результати проведення інвентаризації в обліку; визначати оцінку вартості об'єктів бухгалтерського обліку; визначати особливості обліку господарських процесів; відображати в обліку операції з основними засобами, нематеріальними активами, запасами, дебіторської заборгованості та фінансових інвестицій; відображати в обліку складові власного капіталу; визначати склад фонду оплати праці; вести облік нарахувань та розрахунків з оплати праці; класифікувати види діяльності підприємства та відображати згідно даної класифікації доходи та витрати в обліку; вміти формувати фінансові результати діяльності підприємства.

Змістовий модуль 1. Сутність бухгалтерського обліку, його предмет і метод

Завдання 1. Предмет і метод бухгалтерського обліку. Класифікація активів, капіталу та зобов'язань підприємства

Мета завдання – засвоїти економічну класифікацію ресурсів промислового підприємства і джерел їх утворення.

Задача 1.1. Приватне акціонерне товариство "ДімП" має поточний рахунок у банку. Для випуску готової продукції, – лічильників електроенергії електронних однофазних, – закупаються напівфабрикати: аноди, скло оптичне, прут калібрований, оксид хрому, труби різні, лак, шнур та ін.

Об'єднати активи, капітал і зобов'язання підприємства, що надані в табл. 1, за класифікацією в групи та підгрупи: в табл. 2 – за складом і розміщенням, у табл. 3 – за джерелами їх утворення.

Підрахувати результати за групами та підгрупами, всього активи та всього джерела формування активів.

Таблиця 1

Активи, капітал та зобов'язання підприємства на 31 березня 20__ р.

№ п/п	Найменування активів, капіталу, зобов'язань	Сума, грн
1	2	3
1	Генератор імпульсний	30 000
2	Вентилятор зі строком служби більше одного року	195
3	Витрати майбутніх періодів	14 025
4	Прут калібрований в основному виробництві (незавершене виробництво)	1 950
5	Будівля заводууправління	107 700
6	Заборгованість постачальникам за матеріали	206 415
7	Заборгованість банку за короткостроковою позикою	90 829,5
8	Будівля цеху	210 507
9	Осцилограф	289,5
10	Нерозподілений прибуток	15 300
11	Мікросхеми в основному виробництві (незавершене виробництво)	19 005
12	Програмне забезпечення	13 380
13	Виробниче обладнання	539 820
14	Резервний капітал	17 100

1	2	3
15	Заборгованість за отриманими авансами	35 250
16	Запасні частини на складі для ремонту	27 159
17	Оксид хрому в основному виробництві (незавершене виробництво)	31 086
18	Векселя видані	42 000
19	Емаль в основному виробництві (незавершене виробництво)	46 965
20	Опалювальне обладнання зі строком служби більше одного року	16 927,5
21	Аноди мідні в основному виробництві(незавершене виробництво)	750
22	Персональні комп'ютери	139 200
23	Заборгованість зі страхування	12 304,5
24	Грошові кошти на поточному рахунку у банку в національній валюті	33 613,5
25	Лакорозприскувач зі строком служби до одного року	85,5
26	Зареєстрований капітал	583 650
27	Лак на складі	2 550
28	Скло оптичне на складі	2 175
29	Спецодяг та спецвзуття на складі	3 600
30	Готова продукція на складі	10 873,5
31	Довгострокові кредити банку	184 500
32	Доходи майбутніх періодів	2 550
33	Заборгованість робітникам з оплати праці	42 600
34	Заборгованість різних підприємств	33 600
35	Заборгованість бюджету за податками	18 450
36	Грошові кошти у касі	30
37	Гарантійний резерв	18 525
38	Заборгованість різним підприємствам	10 012,5

Таблиця 2

Класифікація активів підприємства

Найменування активів	Сума, грн
1	2
I. Необоротні активи	
Основні засоби	
Нематеріальні активи	
Незавершене будівництво	
Довгострокові фінансові інвестиції	
Довгострокова дебіторська заборгованість	
Відстрочені податкові активи	

1	2
Інші необоротні активи	
Разом	
II. Оборотні активи	
Запаси	
Грошові кошти та їх еквіваленти	
Дебіторська заборгованість	
Поточні фінансові інвестиції	
Витрати майбутніх періодів	
Інші оборотні активи	
Разом	
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	
Усього активів	

Таблиця 3

Класифікація джерел утворення активів підприємства

Найменування джерел утворення активів	Сума, грн
I. Власний капітал та забезпечення зобов'язань	
Власний капітал	
Забезпечення наступних витрат і платежів	
Разом	
II Зобов'язання	
Довгострокові зобов'язання	
Поточні зобов'язання	
Доходи майбутніх періодів	
Разом	
III Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	
Всього джерела формування активів	

Задача 1.2. Які з перелічених далі статей належать до оборотних активів, а які – до необоротних?

Незавершене виробництво, грошові кошти в національній валюті, програмне забезпечення, готова продукція, векселі одержані, виробничі запаси, інвестиційна нерухомість, незавершене будівництво, паливо, довгострокові фінансові інвестиції, поточні фінансові інвестиції, довгострокова

дебіторська заборгованість, грошові кошти в іноземній валюті, малоцінні та швидкозношувані предмети, тварини на вирощуванні та відгодівлі, товари, дебіторська заборгованість за розрахунками за виданими авансами, основні засоби, заборгованість покупців за товари, роботи, послуги.

Задача 1.3. Згрупувати джерела утворення засобів підприємства на власні та залучені кошти:

зареєстрований капітал, заборгованість перед постачальниками за придбані виробничі запаси, нерозподілений прибуток підприємства, розрахунки з кредиторами, кредиторська заборгованість з одержаних авансів, заборгованість за придбане паливо, короткострокові кредити банку, додатковий капітал, заборгованість перед робітниками за заробітною платою, заборгованість перед Пенсійним фондом, резервний капітал, заборгованість за договорами цивільно-правового характеру, довгострокові кредити банку, вилучений капітал, поточні забезпечення, векселі видані.

Задача 1.4. Заповнити пропущені графи в наведеній далі табл. 4:

Таблиця 4

Об'єкти обліку підприємства

№ п/п	Активи	Зобов'язання	Капітал
1	?	33 700	109 200
2	45 000	4 900	?
3	158 900	?	735 420
4	91 600	?	116 450
5	?	46 300	59 200
6	92 400	36 200	?
7	?	111 650	629 750
8	?	17 400	135 100
9	96 300	?	52 500
10	72 500	31 800	?

Задача 1.5. Зробити економічне групування активів, капіталу, та зобов'язань за такими даними: будівля цеху – 140 840 грн; зареєстрований капітал – 112 000 грн; сировина та матеріали – 75 600 грн; паливо – 7 840 грн; нерозподілений прибуток – 86 100 грн; заборгованість постачальникам за сировину та матеріали – 26 180 грн.

Задача 1.6. Об'єднати активи, капітал та зобов'язання підприємства у групи: запасні частини – 4 455 грн; заборгованість за короткостроковими кредитами – 154 000 грн; нерозподілений прибуток – 35200 грн;

обладнання для виробництва продукції – 77 990 грн; сировина та матеріали – 154 704 грн; готова продукція – 32 461 грн; зареєстрований капітал – 61 600 грн; заборгованість бюджету за податками – 18 810 грн.

Задача 1.7. Розподілити вказані види заборгованості до дебіторської та кредиторської: заборгованість менеджера Ситенко Н. В. за сумами, які видані у підзвіт – 720 грн; заборгованість постачальникам за сировину – 327 000 грн; заборгованість перед працівниками з оплати праці – 101 850 грн; заборгованість покупців за відвантажену готову продукцію – 36 600 грн; заборгованість бюджету за податками – 18 100 грн; заборгованість Пенсійному фонду – 25 100 грн; заборгованість постачальнику за виданим векселем в оплату отриманого від нього товару – 36 000 грн; заборгованість за отримані від покупців аванси – 24 600 грн.

Завдання 2. Бухгалтерський баланс

Мета завдання – усвідомити значення бухгалтерського балансу як способу економічного групування ресурсів підприємства та джерел їх утворення в грошовому вираженні на певну дату для вивчення фінансово-господарської діяльності підприємства.

Задача 2.1. Скласти бухгалтерський баланс ТОВ "Олімп" на 31 березня 20_ р. за такими даними: сировина та матеріали – 97 600 грн; додатковий капітал – 239 200 грн; короткострокова дебіторська заборгованість – 12 000 грн; основні засоби (первісна вартість) – 200 000 грн; зношення основних засобів – 40 000 грн; грошові кошти на поточному рахунку в банку 16 000 грн; товари – 195 600 грн, зареєстрований капітал – 364 000 грн; непокритий збиток – 128 000 грн.

Задача 2.2. Скласти бухгалтерський баланс машинобудівного заводу на 31 грудня 20_ р. за діючою формою (додаток Б), використовуючи дані табл. 5.

Задача 2.3. Визначити, в якому розділі активу чи пасиву балансу можуть бути відображені такі дані: грошові кошти; заборгованість підприємства іншим організаціям; залишкова вартість основних засобів; довгострокові позики банку; виробничі запаси; незавершене виробництво; заборгованість з оплати праці, заборгованість за авансами виданими, інвестиційна нерухомість.

**Склад активів, капіталу та зобов'язань машинобудівного заводу
за станом на 31 грудня 20__ р.**

№ п/п	Активи, капітал та зобов'язання	Сума, грн
1	Основні засоби (первісна вартість)	1 122 528
2	Зареєстрований капітал	214 610
3	Знос основних засобів	462 525,8
4	Нерозподілений прибуток	99 099
5	Комплектуючі та покупні напівфабрикати на складі	407 413,6
6	Грошові кошти у касі	110
7	Сировина та матеріали на складі	3 404,5
8	Запасні частини на складі	13 669,7
9	Малоцінні та швидкозношувані предмети	8 871,5
10	Витрати майбутніх періодів	6 897
11	Забезпечення виплат персоналу	3 410
12	Незавершене виробництво	17 501
13	Готова продукція на складі	91 951,2
14	Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	14 300
15	Грошові кошти на поточному рахунку в банку в національній валюті	35 113,1
16	Заборгованість робітникам з оплати праці	19 960,6
17	Заборгованість зі страхування (ЄСВ)	2 094,4
18	Заборгованість підзвітних осіб	1 243
19	Заборгованість інших дебіторів	3 190
20	Заборгованість іншим кредиторам	29 139
21	Заборгованість бюджету за податками	35 310
22	Короткострокові позики банку	239 800
23	Заборгованість постачальникам за товари, роботи, послуги	374 767,8
24	Доходи майбутніх періодів	9 900
25	Додатковий капітал	4 400
26	Довгострокові позики банку	232 100
27	Резервний капітал	2 200
28	Довгострокова дебіторська заборгованість	8 624
29	Резервний капітал	5 500

Задача 2.4. Скласти бухгалтерський баланс публічного акціонерного товариства "Світязь" на 31 березня 20_ р. за такими даними: сировина та матеріали – 108 600 грн; поточна заборгованість за розрахунками з соціального страхування (ЄСВ) – 400 грн; нерозподілений прибуток – 6 200 грн;

заборгованість з оплати праці – 6 000 грн; незавершене виробництво – 77 400 грн; заборгованість за розрахунками з постачальника мита підрядниками – 20 000 грн; заборгованість підзвітних осіб – 600 грн; основні засоби (первісна вартість) – 174 000 грн; зношування основних засобів – 42 200 грн; грошові кошти на поточному рахунку у банку в національній валюті – 96 000 грн; зареєстрований капітал – 380 000 грн; заборгованість за розрахунками з бюджетом за податками – 1 600 грн.

Задача 2.5. Скласти бухгалтерський баланс на 31 березня 20_ р., ТОВ "Марс", створеного 2 березня. Зареєстрований капітал – 562 500 грн. Грошові кошти у цій сумі внесені на поточний рахунок у банк. У березні поточного року підприємство отримало товари від постачальників на суму 205 200 грн та перерахувало з поточного рахунку заборгованість за товари постачальникам в повному обсягу.

Задача 2.6. Необхідно знайти помилки в наведеному розподілі балансових статей ТОВ "Магнолія" (табл. 6).

Таблиця 6

Складові балансу ТОВ "Магнолія"

Актив	Пасив
Основні засоби	Поточні фінансові інвестиції
Поточні зобов'язання за розрахунками з одержаних авансів	Поточні зобов'язання за розрахунками з оплати праці
Товари	Інвестиційна нерухомість
Непокритий збиток	Векселі видані
Відстрочені податкові активи	Заборгованість перед бюджетом
Резервний капітал	Зареєстрований капітал
Дебіторська заборгованість за розрахунками за виданими авансами	Грошові кошти та їх еквіваленти в національній валюті

Завдання 3. Вплив господарських операцій на баланс підприємства

Мета завдання – набути навичок щодо визначення типу змін у балансі підприємства під впливом господарських операцій.

Задача 3.1. Визначити, до якого типу змін в балансі під впливом господарських операцій належить кожна з приведених в табл. 7 операцій, та вказати тип змін у спеціально відведену для цього графу.

Перелік господарських операцій

№ п/п	Зміст операцій	Сума, грн	Тип змін
1	Перераховано з поточного рахунку заборгованість перед бюджетом за податками	19 200	
2	З поточного рахунку перераховано на погашення заборгованості за короткостроковим кредитом	22 400	
3	Від постачальників отримано сировину й матеріали	27 000	
4	Одержано і зараховано на рахунок у банку короткостроковий кредит	120 000	
5	Перераховано з поточного рахунку в банку на погашення заборгованості постачальникам	27 000	
6	Повернуто з виробництва на склад невикористані матеріали	850	
7	Витрачені матеріали на виробництво продукції	15 120	
8	Перераховано з поточного рахунку постачальникам аванс за товари	24 600	
9	Витрачено паливо на виробничі потреби	2 000	
10	Надійшла з виробництва та оприбуткована на склад готова продукція	42 000	
11	Одержано з рахунку банку в касу для виплати заробітної плати	25 152	
12	Нарахована заробітна плата робітникам виробництва	28 157	
13	Утримано ПДФО із заробітної плати	5 068	
14	Видано з каси заробітну плату працівникам	25 152	
15	Витрати майбутніх періодів списані на виробництво	1 210	
16	Здана з каси на рахунок у банку виручка від продажу товарів	6 250	
17	Збільшено резервний капітал за рахунок нерозподіленого прибутку	16 000	
18	Зараховано на поточний рахунок від покупців на погашення заборгованості за отриману продукцію	36 000	
19	Зараховано на поточний рахунок грошові кошти від дебіторів в погашення заборгованості	18 000	

Задача 3.2. Визначити, яким чином перераховані далі господарські операції впливають на основну рівність бухгалтерського обліку, а саме:

- 1) збільшують активи і збільшують пасиви;
- 2) зменшують активи і зменшують пасиви;
- 3) збільшують і зменшують активи під час збереження пасивів;
- 4) збільшують і зменшують пасиви під час збереження активів.

Поставити в табл. 8 номер правильної відповіді.

Господарські операції

Зміст господарської операції	Відповідь
1. Одержано на поточний рахунок грошові кошти від покупців та замовників в погашення заборгованості	
2. Придбані підзвітною особою інші матеріали	
3. Перераховано з поточного рахунку в погашення заборгованості зі соціального страхування (ЄСВ)	
4. Придбані товари за рахунок отриманого в банку короткострокового кредиту	
5. Утриманий із заробітної плати ПДФО	
6. Одержані від постачальника запасні частини	
7. З поточного рахунку перераховано банку в погашення заборгованості за короткостроковим кредитом	
8. Частина прибутку направлена на збільшення резервного капіталу	
9. Погашена заборгованість перед постачальником за рахунок короткострокового кредиту банку	

Задача 3.3. Визначити, до якого типу змін в балансі належить кожна з наведених операцій (табл. 9).

Таблиця 9

Перелік господарських операцій

№ п/п	Зміст операцій	Сума, грн
1	Видано з каси під звіт начальнику цеху аванс на відрядження	1 000
2	На поточний рахунок поступив аванс від замовника	24 000
3	Одержано від постачальника паливо	3 000
4	Виданий постачальнику вексель у погашення заборгованості	24 000
5	Відпущено матеріали зі складу на виробництво продукції	7 200
6	Утримані із заробітної плати страхові внески (ЄСВ)	3 890
7	Оприбутковано з виробництва на склад відходи виробництва за ціною можливого використання	980
8	Перераховано з поточного рахунку аванс постачальнику за матеріали	36 600
9	Нарахована заробітна плата робітникам, зайнятим виробництвом продукції	69 820

Задача 3.4. Записати результати наведених операцій в табл. 10, використовуючи "+" для позначення збільшення і "-" для позначення зменшення величин у бухгалтерському балансі.

Господарські операції

Зміст господарської операції	Вплив на		
	актив	зобов'язання	капітал
1. Оприбутковані на складі МШП, придбані підзвітною особою на суму 100 грн			
2. Повернуто в касу підзвітною особою залишок невикористаного авансу у сумі 50 грн			
3. Одержані матеріали від постачальника на суму 20 350 грн			
4. Касиром внесено 150 грн готівкою у касу на погашення нестачі в касі			
5. Отриманий на поточний рахунок у банку довгостроковий кредит у сумі 500 000 грн			
6. Отримана готівка в касу від дебітора в погашення заборгованості у сумі 2 000 грн			
7. На рахунок у банку зарахований аванс від покупця у сумі 12 000 грн			
8. Придбаний товар за рахунок короткострокового кредиту банку у сумі 20 000 грн			
9. Власником внесено в касу підприємства додатково на поповнення власного капіталу 3 000 грн			
10. Погашена заборгованість перед бюджетом з податку на прибуток з поточного рахунку в банку в сумі 10 000 грн			

Змістовий модуль 2. Облік господарських процесів

Завдання 4. Рахунки бухгалтерського обліку та подвійний запис

Мета завдання: 1) засвоїти призначення і принципи класифікації рахунків бухгалтерського обліку; 2) усвідомити класифікацію бухгалтерських рахунків за призначенням та структурою; 3) з'ясувати класифікацію бухгалтерських рахунків за економічним змістом; 4) усвідомити взаємозв'язок балансу і рахунків обліку; 5) оволодіти методикою і технікою відображення господарських операцій на рахунках обліку; 6) засвоїти сутність подвійного запису.

Задача 4.1. Провести класифікацію бухгалтерських рахунків за їх призначенням та структурою у таблиці наведеної форми (табл. 11).

Таблиця 11

Класифікація бухгалтерських рахунків за їх призначенням і структурою

Групи рахунків за їх структурою	Підгрупи рахунків у структурі	Приклади рахунків, що належать до групи та підгрупи
Основні		
Регулівні		
Операційні		
Результативні		

Задача 4.2. Провести класифікацію рахунків бухгалтерського обліку відносно балансу в таблиці наведеної форми (табл. 12).

Таблиця 12

Класифікація рахунків бухгалтерського обліку відносно балансу

Групи рахунків	Характеристика або склад рахунків
Балансові	
Позабалансові	

Задача 4.3. Провести класифікацію рахунків бухгалтерського обліку за їх економічним змістом у таблиці наведеної форми (табл. 13).

Класифікація рахунків бухгалтерського обліку за їх економічним змістом

Групи рахунків	Приклади рахунків
Виробничих та фінансових ресурсів	
Господарських та фінансових процесів	
Результатів господарської діяльності	

Задача 4.4. Для наведених господарських операцій ТОВ "Ера" зазначити кореспондуючі рахунки. Для цього необхідно заповнити табл. 14.

Таблиця 14

Журнал господарських операцій

Зміст господарської операції	Кореспондуючі рахунки	
	Дебет	Кредит
Придбано у фірми "Арго" сировина та матеріали		
Погашено заборгованість перед фірмою "Арго" за рахунок коштів на поточному рахунку в банку		
Отримано на поточний рахунок аванс від покупців		
Погашено з поточного рахунку кредит, отриманий у банку		
Нарахована заробітна плата робітникам адміністративного персоналу		
Утримано із заробітної плати податок на доходи		
Випущена готова продукція з виробництва		
Витрачено сировина та матеріали на виробництво продукції		
Одержано в касу з поточного рахунку для виплати зарплати		
Видано з каси заробітну плату робітникам і службовцям		

Задача 4.5. Вибрати правильний варіант кореспонденції рахунків наведених господарських операцій (табл. 15).

Таблиця 15

Кореспонденція рахунків

Зміст господарської операції	Сума, грн	Варіант відповіді	Кореспондуючі рахунки	
			Дебет	Кредит
1	2	3	4	5
Випущена готова продукція з виробництва	10 000	1	26	23
		2	23	26
		3	90	26

1	2	3	4	5
Відвантажена покупцям готова продукція	80 000	1	90	26
		2	79	90
		3	36	70
Списана собівартість реалізованої готової продукції	1 200	1	90	26
		2	79	90
		3	93	90
На поточний рахунок надійшли кошти від покупців за придбану ними продукцію	9 200	1	31	70
		2	36	31
		3	31	36

Задача 4.6. Вибрати правильний варіант кореспонденції рахунків наведених господарських операцій (табл. 16).

Таблиця 16

Господарські операції

Зміст господарської операції	Сума, грн	Варіант відповіді	Кореспондуючі рахунки	
			Дебет	Кредит
Нарахована заробітна плата начальнику цеха	12 500	1	66	91
		2	91	66
		3	92	66
Проведені відрахування єдиного соціального внеску з заробітної плати	2 750	1	66	65
		2	91	65
		3	92	65
Використані матеріали на поточний ремонт обладнання	4 200	1	91	20
		2	92	20
		3	93	20
За рахунок одержаної короткострокової позики сплачено підряднику за виконані роботи	12 000	1	63	31
		2	63	60
		3	63	50
Одержані запасні частини від постачальників	4 000	1	20	63
		2	20	31
		3	20	40
Надійшли від постачальників матеріали (гроші не сплачені)	18 000	1	20	37
		2	20	68
		3	20	63

Завдання 5. Розкриття економічного змісту бухгалтерських проводок

Мета завдання – розкрити сутність і характер взаємозв'язку змін у складі ресурсів підприємства; виявити не тільки кількісні, а й якісні зміни в їх складі.

Задача 5.1. Необхідно розкрити економічний зміст кожної операції та визначити тип змін, який вона викликає в бухгалтерському балансі.

Наприклад: бухгалтерська проводка: Дебет рахунку 311 "Поточні рахунки в національній валюті" і Кредит рахунку 601 "Короткострокові кредити банків у національній валюті" – 200 000 грн.

Відповідь: короткостроковий кредит банку отримано на поточний рахунок підприємства. Тип зміни: активно – пасивний у бік збільшення на суму 200 000 грн.

1. На підставі кореспонденції рахунків визначити економічний зміст господарських операцій:

1. Д 301 К 311	1. Д 92 К 131	1. Д 201 К 422
2. Д 311 К 601	2. Д 91 К 205	2. Д 22 К 46
3. Д 301 К 27	3. Д 92 К 661	3. Д 311 К 301
4. Д 23 К 201	4. Д 23 К 651	4. Д 91 К 132
5. Д 24 К 23	5. Д 201 К 46	5. Д 92 К 631

2. На підставі кореспонденції рахунків визначити економічний зміст господарських операцій:

1. Д 92 К 372	1. Д 91 К 22	1. Д 43 К 442
2. Д 601 К 311	2. Д 92 К 651	2. Д 22 К 422
3. Д 311 К 361	3. Д 23 К 685	3. Д 44 К 79
4. Д 23 К 201	4. Д 372 К 301	4. Д 23 К 132
5. Д 23 К 661	5. Д 104 К 152	5. Д 311 К 46

3. На підставі кореспонденції рахунків визначити економічний зміст господарських операцій:

1. Д 301 К 702	1. Д 23 К 22	1. Д 131 К 104
2. Д 631 К 311	2. Д 92 К 685	2. Д 301 К 46
3. Д 311 К 501	3. Д 661 К 641	3. Д 443 К 401
4. Д 91 К 201	4. Д 311 К 301	4. Д 23 К 631
5. Д 93 К 131	5. Д 202 К 631	5. Д 311 К 422

4. На підставі кореспонденції рахунків визначити економічний зміст господарських операцій:

1. Д 371 К 311	1. Д 92 К 641	1. Д 401 К 451
2. Д 631 К 601	2. Д 152 К 661	2. Д 301 К 372
3. Д 92 К 22	3. Д 311 К 681	3. Д 661 К 311
4. Д 26 К 23	4. Д 152 К 631	4. Д 23 К 24
5. Д 24 К 23	5. Д 901 К 26	5. Д 46 К 402

Завдання 5.2. Використовуючи Журнал 3, табл. 17, сформулюйте зміст господарських операцій, визначте необхідні суми.

Таблиця 17

Журнал 3

З кредиту рахунків 34, 36, 37, 63, 64, 68 у дебет рахунків

Дебет рахунків	Кредит рахунків										Усього
	34	361	371	372	374	375	62	63	64	68	
301		2 000		335		50					
311		1 002		200							
20				100	2 500						
91				150							
Усього											

Завдання 5.3. Використовуючи Відомість 3.1, табл. 18, сформулюйте зміст господарських операцій та визначте необхідні суми.

Таблиця 18

Відомість 3.1

аналітичного обліку розрахунків із покупцями та замовниками

Найменування покупця (замовника)	Сальдо на початок місяця	В Дт 361 з Кт рах.			З Кту 361 в Дт рах.				Сальдо на кінець місяця	
		№ опер.	701	Разом за Дт	№ опер.	301	311	№ опер.		Разом за Кт
ЗАТ "Інфо"	16 000									
ТОВ "Мрія"	6 400	1	1 050		2	3 600				
ТОВ "Н-Воля"	2 470				3		2 470			
Усього										

Завдання 5.4. Використовуючи Відомість 4.2, табл. 19, сформулюйте зміст господарських операцій.

Таблиця 19

Відомість 4.2
аналітичного обліку довгострокових фінансових інвестицій

Субрахунок	З кредиту рахунків					Усього
	№ 141	№ 311	№ 42	№ 721	№ 744	
141				22 400		22 400
142		200 000				200 000
143	25 000	3 000	550		1 400	29 950
Усього	25 000	203 000	550	22 400	1 400	252 350

Завдання 6. Рахунки синтетичного та аналітичного обліку

Мета завдання: 1) ознайомитися на числових прикладах із порядком ведення синтетичного рахунку й угрупованням аналітичних рахунків; 2) усвідомити взаємозв'язок між синтетичними та аналітичними рахунками; 3) засвоїти призначення субрахунків і їх роль у бухгалтерському обліку; 4) усвідомити призначення і порядок складання оборотних відомостей за синтетичними та аналітичними рахунками.

Задача 6.1. Необхідно:

відкрити рахунки синтетичного обліку і записати в них залишки на 31 січня 20_ р. за даними наведеного далі балансу (табл. 20);

за даними, наведеними у табл. 21, 22, відкрити рахунки аналітичного обліку і записати в них залишки на 1 лютого 20_ р.;

наведені далі господарські операції (табл. 23) записати в журнал реєстрації(див. додаток Б) і скласти бухгалтерські проводки;

за даними журналу реєстрації операцій рознести бухгалтерські проводки за рахунками синтетичного і аналітичного обліку;

підрахувати обороти і вивести залишки на кінець місяця за рахунками синтетичного та аналітичного обліку;

скласти оборотну відомість за рахунками синтетичного обліку та за рахунками аналітичного обліку;

зіставити підсумки оборотної відомості аналітичного обліку з відповідними рахунками оборотної відомості синтетичного обліку;

скласти баланс ТОВ "Мрія" на 28 лютого 20_ р.

Баланс ТОВ "Мрія" на 31 січня 20_ р.

Статті активу	Сума, грн	Статті пасиву	Сума, грн
Основні засоби (10)	445 000	Зареєстрований (статутний) капітал (401)	455 300
Сировина й матеріали (201)	73 100	Нерозподілені прибутки (непокриті збитки) (44)	21 000
Паливо (203)	9 900		
Виробництво (23)	5000	Короткострокові позики (60)	45 000
Каса (30)	400		
Рахунки в банках (31)	12 100		
Розрахунки з підзвітними особами (372)	2 500	Розрахунки за податками й платежами (64)	1 500
Розрахунки з іншими дебіторами (377)	3 000	Розрахунки з постачальниками та підрядниками (63)	18 000
Разом	551 000	Разом	551 000

Таблиця 21

Відомість залишків за субрахунком 203 "Паливо" на 31 січня 20_ р.

№ п/п	Найменування запасів	Од. вимірювання	Кількість	Ціна, грн	Сума, грн
1	Бензин А - 95	т	200	20,00	4 000
2	Бензин А - 92	т	136	19,5	2 652
3	Газ	т	406	8,00	3 248
	Разом				9 900

Таблиця 22

Відомість залишків за субрахунком 372 "Розрахунки з підзвітними особами" на 31 січня 20_ р.

№ п/п	Посада, прізвище та ініціали посадової особи	Сума, грн
1	В. І. Сидоренко	1 800
2	К. В. Мисник	700
	Разом	2 500

Зразок схеми аналітичних рахунків до рахунку 372 "Розрахунки з підзвітними особами" за формою:

Рахунок _____
(найменування постачальника)

	Сальдо початкове
Оборот	Оборот
	Сальдо кінцеве

Зразок схеми аналітичних рахунків до субрахунку 203 "Паливо" за формою:

Рахунок _____
(найменування палива)

Дебет				Кредит			
Номер операції	Кількість	Ціна, грн	Сума, грн	Номер операції	Кількість	Ціна, грн	Сума, грн
Сальдо початкове							
Обороти				Обороти			
Сальдо кінцеве							

Таблиця 23

Реєстр господарських операцій ТОВ "Мрія" за лютий 20_р.

Зміст господарської операції	Сума, грн
1	2
Погашено заборгованість за підзвітними сумами: В. І. Сидоренко К. В. Мисник	1 800 700
Оприбутковано на склад паливо від постачальників: АЗС "Виола" – газ (120 т за ціною 8 грн); АЗС "ТНК" – бензин А-95(50 т за ціною 20,5 грн); Бензин А-92 (25 т за ціною 19,8 грн)	?
Перераховано в погашення заборгованості перед постачальниками за паливо, що надійшло: АЗС "Виола"; АЗС "ТНК"	?

1	2
Видано під звіт: К. В. Миснику на господарські потреби В. І. Сидоренко на витрати за відрядженням	500 1 200
Виплачено заборгованість за заробітною платою з карткового рахунку	10 200
Відпущено матеріали у виробництво	66 200
Нараховано зарплату робітникам основного виробництва	45 800
Оприбутковано на склад готову продукцію за фактичною собівартістю	?
Зараховано на поточний рахунок заборгованість різних дебіторів	2 500
Перераховано до бюджету заборгованість за податками	1 500
Погашено частково заборгованість за короткостроковою позицією	15 000
Відпущено зі складу для збутових потреб: газ (320 т за ціною 8 грн); бензин А-95 (250 т за ціною 20,25 грн); бензин А-92 (125 т за ціною 19,65 грн)	
Списані на фінансовий результат витрати на збут	?
Визначено нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	?

Завдання 7. Документальне оформлення господарських операцій

Мета завдання: 1) усвідомити сутність документа як носія обліково-економічної інформації і як технічного засобу для безперервного спостереження за процесом господарської діяльності; 2) вивчити основні реквізити документа; 3) оволодіти методикою і технікою складання основних документів; 4) вивчити класифікацію документів.

Завдання 7.1. Необхідно скласти прибутковий касовий ордер (бланк документа див. у додатку В) № 17 від 15.08 20_ р. на здачу в касу ТОВ "Електро завод" м. Харкова готівки в сумі 100 грн як невикористану підзвітну суму. Гроші вніс С. О. Степанко Внесену суму прийняв касир Б. К. Буряк. Ордер підписаний головним бухгалтером О. К. Остапчук.

Завдання 7.2. Необхідно заповнити видатковий касовий ордер (бланк документа див. у додатку В) № 23 від 21.08 20_ р. на видачу з каси ТОВ "Електро завод" м. Харкова готівки в сумі 500 грн К. В. Копилову як аванс на витрати за відрядження. Ордер підписаний директором фірми Д. В. Довлатовим, касиром Б. К. Буряк та головним бухгалтером О. К. Остапчуком.

Задача 7.3. Необхідно заповнити авансовий звіт (бланк документа див. у додатку В) головного інженера ПАТ "Модуль" П. Н. Прокопенко № 37 за 16.10 20_р. за відрядження на семінар до м. Києва і понесених ним таких витрат: проїзд автобусом до місця відрядження 10.10. 20_р. на суму 260 грн; добові – три доби – суму розрахувати; оплата за готель з квитанції № 442 – 550 грн; проїзд поїздом до м. Харкова – 340 грн. Аванс на відрядження П. Н. Прокопенко одержав 08.10. 20_р. у сумі 1 000 грн. Авансовий звіт № 37 затвердив керівник Ф. О. Федько, бухгалтерські проводки склав головний бухгалтер І. Ф. Голос.

Задача 7.4. Необхідно заповнити платіжне доручення (бланк документа див. у додатку В) № 17 від 25.05. 20_р. на перерахування ПП "Зоря" м. Харкова з рахунку № 2610125684136 в обласному відділенні АКБ "Промінвестбанк", код банку 311056, ідентифікаційний код 00824537, на рахунок № 263654853966589 магазину "Мрія" м. Харкова в банку "Приват", код банку 206784, ідентифікаційний код 01836527 за рахунком № 214 від 24.05 20_р. як попередня оплата за офісне обладнання в сумі 5 000 грн. Доручення підписано директором К. В. Коротковим, головним бухгалтером Л. Н. Личаком та завірений печаткою підприємства.

Задача 7.5. З поданого переліку назвіть реквізити документів, які є обов'язковими як для первинних, так і для зведених документів та заповнити на підставі отриманих даних наведену нижче таблицю.

Дані для виконання:

1. Назва документа, форми.
2. Дата і місце складання.
3. Назва підприємства, від імені якого складено документ.
4. Зміст та обсяг господарської операції, одиниця вимірювання господарської операції.
5. Посади осіб, відповідальних за здійснення господарської операції і правильність її оформлення.
6. Особистий підпис або інші дані, що дають змогу ідентифікувати особу, яка брала участь у здійсненні господарської операції.
7. Відтиск печатки.
8. Юридична адреса підприємства, від імені якого складено документ.
9. Ідентифікаційний код підприємства, від імені якого складено документ.
10. Форма власності підприємства, від імені якого складено документ.

Завдання 8. Інвентаризація на підприємстві

Мета завдання – усвідомити процес інвентаризації та її функції; вивчити основні принципи інвентаризації.

Задача 8.1. Під час проведення інвентаризації інвентаризаційна комісія перевіряє документи у матеріально відповідальній особі. Необхідно встановити, які з наведених характеристик є ознаками правильно оформленого документа, а які ні:

- а) відсутні підчистки;
- б) правильно зроблені виправлення;
- в) заповнені червоною ручкою;
- г) заповнені друкованим способом;
- д) містять нечіткі та нерозбірливі записи;
- е) мають помарки, підчистки;
- є) відсутні дозволяючі підписи;
- ж) відсутні печатка і штамп.

Задача 8.2. На підставі наведених характеристик принципів інвентаризації заповнити табл. 24, віднести кожен характеристику до одного з принципів, якому вона найбільш точно відповідає.

Таблиця 24

Характеристика принципів інвентаризації

Принцип інвентаризації	Порядковий номер характеристик							
	1	2	3	4	5	6	7	8
Принцип безперервності								
Принцип повноти охоплення об'єктів								
Принцип дотримання матеріальної відповідальності								

Характеристики принципів інвентаризації:

1. Цей принцип полягає в тому, що інвентаризаційна робота повинна проводитись активно і безперервно, до повного встановлення фактичної наявності необоротних і оборотних активів, фінансових зобов'язань, виведення результатів інвентаризації та прийняття необхідних рішень.

2. З метою можливого приховування пересортування, під час вибіркової інвентаризації слід суворо дотримуватись повноти охоплення однорідних інвентарних об'єктів за найменуваннями, сортами, видами тощо.

3. Цей принцип не завжди досить ефективно використовується під час оцінювання і прийнятті рішень за результатами інвентаризації.

4. Передбачає укладання між керівником підприємства і матеріально відповідальною особою договору, яким передбачається повна матеріальна відповідальність за цінності, що знаходяться на його зберіганні, тобто зобов'язання відшкодовувати матеріальну шкоду в разі недостачі або псування майна з його вини в розмірах, методика розрахунку яких затверджена інструктивно.

5. Цього принципу слід дотримуватись не тільки під час проведення контрольної інвентаризації, але й до всіх видів інвентаризацій, що проводяться на підприємстві.

6. Дотримання даного принципу є обов'язковою умовою при проведенні повних і часткових інвентаризацій.

7. Додержання даного принципу буде можливим лише за умови визначення центру відповідальності за станом інвентаризаційної роботи і проведення від початку до визначення кінцевих результатів одним виконавчим органом або структурним підрозділом.

8. Неможливість допуску перерв у процесі інвентаризації у випадках, коли матеріально відповідальні особи ухиляються від участі в них без поважних причин, щоб зірвати чи затягнути час проведення інвентаризації.

Завдання 9. Оцінювання і калькуляція у системі бухгалтерського обліку

Мета завдання – вивчити сутність оцінювання та калькуляції; ознайомитися на числових прикладах із порядком формування собівартості виготовленої та реалізованої продукції.

Задача 9.1. Необхідно за даними в табл. 25 і 26:

визначити фактичну собівартість виготовленої продукції;

скласти проводку на оприбуткування готової продукції на склад.

Таблиця 25

Залишки за синтетичним рахунком 23 "Виробництво", грн

Варіанти	I	II	III	IV	V
Незавершене виробництво на 30-те вересня	150	180	200	210	310
Незавершене виробництво на 31-ше жовтня	30	50	120	60	80

Реєстр господарських операцій АТ "Софіт" за жовтень 20_р.

№ оп.	Первинний документ та зміст господарської операції	Варіанти				
		I	II	III	IV	V
1	Накладна № 306					
	Зі складу в основне виробництво відпущено та використано:					
	матеріали	700	500	350	400	800
	паливо	200	180	510	320	600
	запчастини	100	60	190	230	40
2	Розрахункова відомість № 16 Нараховано заробітну плату апарату управління цехами	540	820	860	440	710
3	Розрахункова відомість № 18 Нараховано заробітну плату робітникам основного виробництва	4 000	3 800	5 200	3 400	2 900
4	Розрахунок бухгалтерії № 24 Проведено відрахування на соціальні заходи згідно з чинним законодавством (див. оп. 2, 3)	?	?	?	?	?
5	Розрахунок бухгалтерії № 28 Розподілено та списано загальновиробничі витрати на основне виробництво	?	?	?	?	?
6	ВКО № 345 Видано з каси в підзвіт готівку	120	50	80	90	110

Завдання 10. Облік основних господарських процесів

Мета завдання – ознайомитися на числових прикладах з порядком ведення обліку за операціями процесів постачання, виготовлення та реалізації продукції.

Задача 10.1. За наведеними даними господарських операцій (табл. 27) скласти кореспонденцію рахунків бухгалтерського обліку та записати їх у журнал реєстрації господарських операцій (див. додаток Б) з визначенням відповідних сум.

Для розрахунків наявні такі дані:

початкове сальдо:

на рахунку 23 "Виробництво" – 18 000 грн;

на рахунку 26 "Готова продукція" – 17 000 грн;
кінцеве сальдо:
на рахунку 23 "Виробництво" – 21 000 грн;
на рахунку 26 "Готова продукція" – 10 000 грн.

Таблиця 27

Перелік господарських операцій за січень 20__р.

Зміст операцій	Сума, грн
<i>Облік процесу постачання</i>	
Оприбутковані матеріали на склад, отримані від постачальника	56 000
Відображено податковий кредит із ПДВ (суму визначити)	?
Відображено транспортування (ТЗВ) матеріалів	750
Відображено податковий кредит із ПДВ (суму визначити)	?
Сплачено постачальнику з поточного рахунку за матеріали (суму визначити)	?
Сплачено з поточного рахунку за транспортування (суму визначити)	?
<i>Облік процесу виробництва продукції</i>	
Списані на виробництво готової продукції матеріали	54 000
Нарахована заробітна плата основним виробничим робітникам	85 000
Нараховано єдиний соціальний податок на заробітну плату основних виробничих робітників (суми визначити)	
Нараховано амортизацію основних засобів виробничого призначення	2 000
Нараховано премії виробничим робітникам	24 600
Списано фактичну виробничу собівартість виготовлених напівфабрикатів власного виробництва	2 700
Оприбуткована на склад готова продукція за фактичною собівартістю (суму визначити)	?
<i>Облік процесу реалізації продукції</i>	
Відвантажено продукцію покупцям за продажною вартістю	90 000
Відображено податкове зобов'язання з ПДВ (суму визначити)	?
Списано собівартість реалізованої готової продукції	?
Собівартість реалізованої готової продукції віднесена на фінансовий результат (суму визначити)	?
Доход від реалізації готової продукції віднесений на фінансовий результат (суму визначити)	?

Завдання 11. Облікові реєстри, техніка, форми та організація обліку на промислових підприємствах

Мета завдання: 1) засвоїти принципи відображення господарських операцій за обліковими реєстрами журнальної форми обліку: журналам, відомостям; 2) вивчити методику і техніку ведення Головної книги.

Задача 11.1. Необхідно на підставі наведених даних:

1. У Головній книзі (додаток Б) відкрити рахунки на підставі даних балансу на 1 січня 20__р. (табл. 28).

2. У реєстраційному журналі скласти бухгалтерські проводки за господарськими операціями, що здійснені в січні 20__р. (табл. 29).

3. Відобразити господарські операції за січень 20__р. у відповідних журналах і відомостях (додаток Б).

4. Підрахувати підсумки операцій, записаних у журналах, і перенести їх у Головну книгу.

5. У Головній книзі підрахувати обороти і вивести сальдо на рахунках бухгалтерського обліку на 31 січня 20__р.

6. За даними рахунків у Головній книзі скласти оборотну відомість (додаток).

7. За даними Головної книги скласти баланс підприємства на 31 січня 20__р. за формою 1 "Баланс" фінансової звітності (додаток Б).

Таблиця 28

Залишки по статтям балансу ТОВ "Надія" на 1 січня 20__р.

Статті активу	Сума, грн	Статті пасиву	Сума, грн
Основні засоби (10), у тому числі автомобілі (105) верстати (104)	1 600 000 1 000 000 600 000	Зареєстрований (статутний) капітал (401) Резервний капітал (43)	1 575 200 14 000
Виробничі запаси (20), у тому числі сировина й матеріали (201)	1 200 1 200	Короткострокові кредити (601)	16 400
Виробництво (23)	1 800	Розрахунки за податками й платежами (64) у тому числі розрахунки за податками (641)	1 600 1 600
Каса (30), у тому числі каса в національній валюті (301)	200 200	Розрахунки з оплати праці (66)	28 000
Рахунки в банках (31), у тому числі поточні рахунки в національній валюті (311)	28 000 28 000		
Розрахунки з покупцями та замовниками (36), у тому числі розрахунки з вітчизняними покупцями (361)	4 000 4 000		
Разом	1 635 200	Разом	1 635 200

Господарські операції ТОВ "Надія" за січень 20_р.

Зміст господарської операції	Сума, грн
Внесено власником підприємства сировина та матеріали в рахунок поповнення зареєстрованого (статутного) капіталу	6 800
Списано матеріали для виробництва продукції	5 600
Нарахована заробітна плата працівникам підприємства, зайнятим виробництвом	10 000
Проведені відрахування єдиного соціального внеску згідно з чинним законодавством	?
Оприбуткована на склад готова продукція з виробництва	?
Відвантажена готова продукції покупцям	36 000
Нарахований ПДВ	?
Відображена собівартість реалізованої готової продукції	?
Списаний дохід від реалізації продукції на фінансовий результат	?
Списана собівартість реалізованої готової продукції на фінансовий результат	?
Нарахований податок на прибуток згідно з чинним законодавством	?
Списаний податок на прибуток на фінансовий результат	?
Визначено нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	?

Змістовий модуль 3. Облік активів

Завдання 12. Облік основних засобів та інших необоротних матеріальних активів

Мета завдання – вивчити методичку і техніку відображення в бухгалтерському обліку господарських операцій щодо наявності, складу та руху основних засобів й інших необоротних матеріальних активів.

Задача 12.1. Виробниче підприємство "Марс" придбало в магазині "Comfy" багатофункціональний пристрій (БФП) за 7 699 грн, у тому числі ПДВ 1539,8 грн, системний блок за 9 693 грн, у тому числі ПДВ 1 938,6 грн та комп'ютерний моноблок за 9 600 грн, у тому числі ПДВ 1 920 грн. БФП, системний блок та комп'ютерний моноблок було доставлено на підприємство службою доставки магазину. Вартість доставки склала 150 грн, у тому числі ПДВ 25 грн. Оплата за принтер та його доставку була здійснена одним перерахуванням з поточного рахунку. Настроїв БФП, системний

блок та комп'ютерний моноблок співробітник підприємства В. С. Ерошкин За настройку БФП, системного блоку та комп'ютерного моноблоку В. С. Ерошкину була нарахована зарплата в сумі 150 грн, а єдиний соціальний внесок склав 33 грн. Після настройки БФП, системного блоку та комп'ютерного моноблоку їх було введено в експлуатацію. Необхідно відобразити господарські операції з придбання та вводу БФП, системний блок та комп'ютерний моноблок в експлуатацію на рахунках бухгалтерського обліку.

Задача 12.2. Засновник компанії "Рубін" передав устаткування як внесок до статутного капіталу фірми. Справедлива вартість цього устаткування була визнана у сумі 200 000 грн. Монтаж та встановлення устаткування були виконані підрядною організацією, вартість послуг якої склала 2 500 грн, у тому числі ПДВ 500 грн. Оплата послуг підрядній організації була проведена з каси. Налагодження устаткування провів старший майстер, за що йому була нарахована зарплата в розмірі 1 000 грн, єдиний соціальний внесок склав 220 грн. У процесі налагодження устаткування були використані матеріали на суму 1 780 грн. Після налагодження верстат був введений в експлуатацію. Необхідно відобразити господарські операції на рахунках бухгалтерського обліку.

Задача 12.3. Підприємство "Ранок" безкоштовно передало комп'ютери дитячому будинку: первісна вартість комп'ютерів складає 50 000 грн; сума нарахованого зносу комп'ютерів на дату передачі складає 2 000 грн. На залишкову вартість комп'ютерів нарахований ПДВ згідно з діючим законодавством. Необхідно відобразити господарські операції на рахунках бухгалтерського обліку.

Задача 12.4. АТП "163325" після закінчення строку корисного використання автобусу прийняло рішення реалізувати його. Вартість продажу за договором із підприємством "Богданавто-сервіс" склала 222 000 грн, у тому числі ПДВ 37 000 грн. Оплата за автобус надійшла на поточний рахунок підприємства. Витрати на доставку автомобіля власними силами до підприємства-покупця склали: 1 000 грн – бензин для буксиру, 450 грн – зарплата водію буксиру за доставку автомобіля покупцеві, відрахування на соціальні заходи – 162 грн. Первісна вартість реалізованого автомобіля – 300 000 грн, сума зносу на момент продажу – 21 3740 грн. Необхідно відобразити господарські операції на рахунках бухгалтерського обліку.

Задача 12.5. Підприємство "Роботік" вирішило ліквідувати ангар, який знаходиться на його балансі, але фактично не використовується та зробити на його місці стоянку для транспорту. Для розбирання будівлі ангара був

укладений договір з підрядною організацією, вартість послуг якої склала 12 000 грн з ПДВ. Оплата послуг підрядної організації була здійснена шляхом перерахування коштів з поточного рахунку на умовах наступної оплати. Первісна вартість ангару – 125 000 грн, сума нарахованого зносу на дату ліквідації – 115 360 грн. У результаті зносу гаражу була отримана цегла на суму 3 590 грн, а також шифер – 3 475 грн. Необхідно відобразити господарські операції на рахунках бухгалтерського обліку.

Завдання 13. Облік нематеріальних активів

Мета завдання – вивчити методичку і техніку відображення в бухгалтерському обліку господарських операцій щодо наявності та руху нематеріальних активів.

Задача 13.1. Публічне акціонерне товариство "Ранок" у грудні замовила сторонній організації на умовах передоплати розробку ескізу торгового знаку та сплатила за це з поточного рахунку 3 541 грн, у тому числі ПДВ 590,17 грн. У квітні за актом приймання-передачі отримано ескіз торгового знаку. Робітнику В. Р. Колосов у цьому ж місяці нарахована заробітна плата за розробку на основі отриманого ескізу торгового знаку у сумі 1 000 грн, єдиний соціальний внесок склав 220 грн. Торговий знак зараховано до складу нематеріальних активів за первісною вартістю. Відобразити операції на рахунках бухгалтерського обліку.

Задача 13.2. Приватне акціонерне товариство "Лотос" на умовах передоплати реалізувало торгівельний знак за 1 500 грн, у тому числі ПДВ 250 грн. На дату реалізації сума нарахованого зносу складала 140 грн, а первісна вартість – 1 300 грн. Необхідно відобразити господарські операції з реалізації торгівельного знаку на рахунках бухгалтерського обліку.

Задача 13.3. Підприємство "Голд" придбало авторські права на використання програмного комплексу для магазину за 6 600 грн, у тому числі ПДВ 1 100 грн. Передбачуваний строк використання – 5 років. Послуга з реєстрації оплачена з поточного рахунку на умовах наступної оплати в сумі 156 грн, у тому числі ПДВ 26 грн. Програмний комплекс для магазину було введено у господарський оборот підприємства "Голд". Відобразити в обліку господарські операції та визначити первісну вартість програмного комплексу для магазину.

Завдання 14. Облік виробничих запасів

Мета завдання – вивчити методикау і техніку відображення у бухгалтерському обліку господарських операцій щодо наявності та руху виробничих запасів.

Задача 14.1. Будівельна компанія "Кріт" придбало у підприємства "Гранд" 1 000 шт. шифер листів по 145 грн за 1 шт., у тому числі 16,11 грн з оплатою після оприбуткування на склад з поточного рахунку. Доставку шифер листів було виконано АТП1525. Вартість транспортних послуг з урахуванням навантажувально-розвантажувальних робіт склала 2 700 грн, у тому числі ПДВ 450 грн. Необхідно відобразити на рахунках бухгалтерського обліку проведені операції за умови відображення транспортно-заготівельних витрат (ТЗВ) на окремому рахунку та на рахунку обліку придбаних виробничих запасів та визначити первісну вартість придбаних шиферів листів.

Задача 14.2. Підприємство "Андроїд" реалізувало раніше придбані для виробництва готової продукції матеріали як зайві. Згідно з договором підприємство "Андроїд" отримало попередню оплату на поточний рахунок в сумі 54 000 грн, у тому числі ПДВ 9 000 грн. Первісна вартість матеріалів становила 40 000 грн. Відпуск матеріалів зі складу здійснив комірник В. В. Сидоренко згідно з накладною на відпуск товарно-матеріальних цінностей № 321. Відобразити операції на рахунках бухгалтерського обліку.

Задача 14.3. Публічне акціонерне товариство "ПВС" з плиткового заводу на умовах передоплати отримало керамічну плитку у кількості 200 шт. за ціною 570 грн., у тому числі ПДВ 95 грн, за шт. Перевезення керамічної плитки на склад публічного акціонерного товариства "ПВС" здійснювало АТП 1525. Договірна вартість послуг з перевезення 2 400 грн, у тому числі ПДВ 400 грн. Попередня оплата транспортних послуг здійснена з поточного рахунку. Робітникам публічного акціонерного товариства "ПВС", які здійснили розвантаження керамічної плитки, була нарахована заробітна плата за розвантажувальні роботи в сумі 1 137 грн, єдиний соціальний внесок склав 250,14 грн. Відобразити операції на рахунках бухгалтерського обліку за умови відображення ТЗВ на окремому рахунку або на рахунку обліку придбаних виробничих запасів та визначити собівартість 1 шт. керамічної плитки.

Задача 14.4. Підприємство "Вектор" реалізувало раніше придбану цеглу як зайву. Відпуск цегли зі складу здійснив завідувач складом

Р. М. Курок згідно з накладною на відпуск товарно-матеріальних цінностей № 552. Відповідності до договору умови розрахунку – наступна оплата. Договірна вартість цегли 4 800 грн, у тому числі. ПДВ 800 грн, первісна вартість 3 800 грн. Оплата від покупця поступила на поточний рахунок. Відобразити операції на рахунках бухгалтерського обліку.

Завдання 15. Облік грошових коштів та дебіторської заборгованості

Мета завдання – вивчити методику і техніку відображення в бухгалтерському обліку господарських операцій щодо наявності та руху грошових коштів та дебіторської заборгованості.

Задача 15.1. Ліміт каси підприємства "Мотор" становить 10 грн. Відобразити рух грошових коштів по касі підприємства 17.05.20__ р. за наведеними операціями, скласти бухгалтерські проводки за ними, вивести залишок готівки в касі на кінець дня та скласти звіт касира.

Господарські операції:

у касу за приходним касовим ордером (ПКО) № 145 надійшла готівка в рахунок внеску до статутного капіталу учасників у розмірі 55 050 грн;

з поточного рахунка в касу за ПКО № 100 отримана готівка на загальну суму 45 140 грн для виплати заробітної плати працівникам 44 900 грн та на господарські потреби 240 грн;

з каси за видатковим касовим ордером (ВКО) № 131 видано 240 грн П. С. Бондарук на придбання паперу;

з каси за ВКО № 141 виплачена заробітна плата працівникам підприємства згідно з розрахунково-платіжною відомістю № 44 у сумі 43 500 грн;

П. С. Бондарук за ПКО № 147 повернув у касу залишок невикористаного авансу в розмірі 25 грн;

у касу за ПКО № 47 надійшли кошти в погашення дебіторської заборгованості покупців за раніше відвантажені товарів у розмірі 7 500 грн;

сума коштів, що перевищує встановлений ліміт каси, згідно з ВКО № 88 внесена на поточний рахунок.

Задача 15.2. У ПП "АРС" протягом останніх трьох місяців надходження до каси підприємства складала 7 180 грн, а витрати з каси за ці місяці склали 6 230 грн. Робочих днів за розрахункові три місяці було 65 днів. Головний бухгалтер надав розпорядження бухгалтеру-касиру розрахувати ліміт каси та визначити його оптимальний розмір.

Задача 15.3. Комірник А. Ю. Морозко є матеріально відповідальною особою, якому наказом директора підприємства дозволено одержувати підзвітну суму грошей для придбання матеріальних цінностей на господарські потреби.

22.03.20_р. за видатковим касовим ордером № 248 йому був виданий під звіт аванс – 2 000 грн для придбання господарських товарів, необхідних для ремонту офісу.

23.03.20_р. комірник А. Ю. Морозко надав у бухгалтерію авансовий звіт, до якого були прикладені чеки, в яких виділена сума ПДВ, і копію накладної на оприбуткування матеріальних цінностей за наступним переліком (табл. 30).

Таблиця 30

Накладна на оприбуткування матеріальних цінностей

№ п/п	Назва товарно-матеріальних цінностей	Одиниця вимірювання	Кількість	Ціна в грн без ПДВ	Сума без ПДВ, грн
1	Фарба зелена	кг	7	45	315,00
2	Гіпсокартон стіновий Кнауф (2м)	лист	8	65	520,00
3	Емульсія	л	5	30,50	152,50
4	Розчинник	л	2	35,50	71,00
5	Пензлі малярські	шт.	7	10,75	75,25
6	Щітки	шт.	5	15,50	77,50
	Разом	Х		Х	1 211,25

Накладна підписана комірником А. Ю. Морозко, що здав перераховані вище матеріальні цінності, і представником складу В. В. Лисорубу, що прийняв їх. Сума перевитрат видана комірнику А. Ю. Морозко у день звіту за видатковим касовим ордером № 144. Необхідно визначити суму податкового кредиту з ПДВ та відобразити господарські операції з розрахунків із підзвітною особою на рахунках бухгалтерського обліку.

Задача 15.4. Підприємство "Ураган" видало своєму співробітникові КБПК для придбання матеріальних цінностей. Того ж дня підзвітна особа придбала пензлі малярські, щітки та фарбу на загальну суму 1 500 грн (у тому числі ПДВ – 250 грн), а наступного дня склала авансовий звіт,

додавши документи, а також повернула КБПК до бухгалтерії. За обслуговування корпоративного картрахунку щомісячно банку підприємство "Ураган" нараховує та сплачує 72 грн. Відобразити здійснені господарські операції на рахунках бухгалтерського обліку.

Задача 15.5. Згідно з наказом директора науково-виробничого підприємства "Космос" (НВП "Космос") № 179 від 12.04.20_р. інженер П. В. Косенко відряджений до м. Львів до товариства з обмеженою відповідальністю "Львівське" для технічного нагляду за випробуваннями обладнання, розробленого НВП "Космос" на замовлення товариства з обмеженою відповідальністю "Львівське" на 12 днів – з 13.04.20_р. по 24.04.20_р. Для цього йому видано з каси підприємства під звіт аванс у сумі 7 000 грн. за видатковим касовим ордером № 103 від 12.04.20_р.

Прибувши з відрядження, П. В. Косенко відзвітувався про виконану роботу і витрачені ним підзвітні кошти авансовим звітом від 25.04.20_р. до якого додаються такі документи:

квитки на проїзд: Львів – Харків – 550 грн, Харків – Львів – 612,5 грн; квитанції на проживання в готелі "Галичанка" з 14 по 23 квітня – 4 500 грн (з одноразовим харчуванням);

Авансовий звіт затверджений директором НВП "Космос".

Різниця у вигляді доплати видана П. В. Косенко у день звіту.

Необхідно: 1) визначити суму добових, 2) загальну суму витрат за даним відрядженням, 3) різницю між сумою виданого авансу і сумою витрат, 4) суму податкового кредиту з ПДВ (у всіх документах сума ПДВ виділена окремим рядком); 5) відобразити операції на рахунках бухгалтерського обліку.

Задача 15.6. Підприємством "Куб" у січні місяці реалізована готова продукція покупцеві підприємству "Ромб" на суму 45 000 грн, у тому числі ПДВ 7 500 грн. Собівартість реалізованої продукції склала 24 700 грн. На суму заборгованості від покупця отриманий простий вексель строком погашення 5 місяців. Після закінчення строку заборгованості вексель був погашений шляхом одержання грошових коштів на поточний рахунок у банку. Відобразити господарські операції на рахунках бухгалтерського обліку підприємства "Куб".

Задача 15.7. Приватне акціонерне товариство "Рубін" реалізували виробничі запаси покупцю приватному акціонерному товариству "Плюс" на суму 75 000 грн, у тому числі ПДВ 12 500 грн. Собівартість виробничих запасів склала 60 400 грн. Приватне акціонерне товариство "Плюс" відвантажило товари приватному акціонерному товариству "Мінус" на суму

75 000 грн у тому числі ПДВ 12 500 грн. Собівартість реалізованих товарів – 61 000 грн. Приватне акціонерне товариство "Плюс" виписало переказний вексель приватному акціонерному товариству "Мінус" на суму заборгованості 75 000 грн із наказом оплатити публічному акціонерному товариству "Рубін" зазначену суму за придбані виробничі запаси. Відобразити господарські операції в обліку публічного акціонерного товариства "Рубін".

Задача 15.8. За договором купівлі-продажу підприємством "Комбо" відвантажена продукція покупцеві на суму 48 000 грн (у тому числі ПДВ – 8 000 грн). Собівартість відвантаженої продукції складає 31 500 грн. За домовленістю сторін підприємство-продавець оплачує послуги автотранспортної організації з доставки продукції покупцю, а покупець відшкодовує ці витрати. Транспортні послуги сплачено з поточного рахунку підприємства "Комбо" у сумі 540 грн, у тому числі ПДВ – 90 грн. Оплата за відвантажену продукцію та відшкодування витрат на її доставку надійшла від покупця на поточний рахунок підприємства "Комбо". Відобразити господарські операції на рахунках бухгалтерському обліку підприємства "Комбо".

Задача 15.9. Автотранспортним підприємством "ФІН" надані послуги з перевезення товару на умовах передоплати на суму 2 400 грн, у тому числі ПДВ 400 грн. Фактична собівартість послуг склала 1 500 грн. Відобразити господарські операції в бухгалтерському обліку автотранспортного підприємства.

Задача 15.10. Аудиторською фірмою "Ас" в червні місяці здійснені послуги з проведення аудиту на умовах наступної оплати на суму 125 600 грн з ПДВ. Собівартість послуг склала 89 800 грн, в тому числі: заробітна плата аудиторам – 55 600 грн, відрахування ЕСВ – 12 232 грн, канцелярські товари – 1 500 грн, амортизація виробничого обладнання (комп'ютери) – 560 грн, орендна плата приміщення (операційна оренда) – 19 908 грн.

ВАТ "Консульт" виписав простий довгостроковий вексель в оплату отриманих послуг від фірми "Ас" на всю суму. Необхідно провести відповідні розрахунки та відобразити операції в бухгалтерському обліку.

Завдання 16. Облік фінансових інвестицій

Мета завдання – вивчити методикау і техніку відображення в бухгалтерському обліку господарських операцій щодо руху грошових фінансових інвестицій.

Завдання 16.1. Приватне підприємство "Каспій" придбало облігації загальною номінальною вартістю 300 500 грн випущені підприємством "Корона". За умовами випуску облігацій передбачено щорічне нарахування та виплата фіксованого відсотка в розмірі 1 120 грн за місяць за всі облігації. Термін погашення облігацій – після закінчення п'яти років з дати їх розміщення. Відобразити господарські операції в обліку приватного підприємства "Каспій" за весь період обороту облігацій.

Завдання 16.2. Приватне підприємство "Хімволокно" реалізувало 22 акції публічного акціонерного товариства "Траст" за ціною 990 грн за акцію, а їх номінальна вартість 860 грн за кожну. Грошові кошти від реалізації акцій надійшли на поточний рахунок приватного підприємства "Хімволокно". Відобразити господарські операції на рахунках бухгалтерського обліку приватного підприємства "Хімволокно".

Завдання 16.3. Товариство з обмеженою відповідальністю "Протон" перерахувало з поточного рахунка на депозитний рахунок у банку вільні кошти в сумі 55 000 грн. під 28 % річних на термін 10 місяців. Після 10 місяців відсотки та грошові кошти з депозитного рахунку перераховані на поточний рахунок товариства з обмеженою відповідальністю "Протон". Відобразити господарські операції на рахунках бухгалтерського обліку.

Завдання 16.4. Приватне акціонерне товариство "Армагедон" придбало 80 % акцій публічного акціонерного товариства "Екватор", що становить 440 000 грн. За звітний рік публічне акціонерне товариство "Екватор" отримало прибуток у розмірі 55 000 грн, з якого 35 000 грн направило на виплату дивідендів. Сума дивідендів від публічного акціонерного товариства "Екватор" надійшла на поточний рахунок приватного акціонерного товариства "Армагедон".

Зробити розрахунок належних сум (частки) прибутку й дивідендів і відобразити їх в обліку за методом участі в капіталі. Визначити вартість інвестицій на дату балансу.

Змістовий модуль 4. Облік капіталу і зобов'язань

Завдання 17. Облік власного капіталу

Мета завдання – вивчити порядок і техніку ведення обліку власного капіталу на числових прикладах.

Задача 17.1. Публічне акціонерне товариство "Консалт" за рішенням загальних зборів засновників оголосило у засновницьких документах розмір статутного капіталу 1 722 500 грн. Для отримання грошових коштів були випущені та реалізовані на фондовій біржі прості акції в кількості 6 000 штук за номінальною вартістю акції 200 грн та привілейовані акції в кількості 1 000 штук за номінальною вартістю акції 400 грн. Виручка від реалізації акцій поступила на поточний рахунок підприємства.

Необхідно відобразити в обліку формування статутного капіталу, реалізацію та емісію акцій публічного акціонерного товариства "Консалт".

Задача 17.2. За рішенням загальних зборів засновників створено ТОВ "ДімП". Статутний капітал створеного підприємства – 695 000 грн. Відповідно до установчих документів статутний капітал формується за рахунок внесків засновників у вигляді майна у таких розмірах:

А. С. Іванов – у вигляді основних засобів (виробниче обладнання) за справедливою вартістю 80 000 грн;

Б. А. Кузьмінчук – у вигляді основного засобу (вантажний автомобіль) за справедливою вартістю 340 000 грн;

О. Д. Федотов – у вигляді основного засобу (комп'ютер) за справедливою вартістю 8 000 грн та 172 000 грн у вигляді грошових коштів (зараховано на поточний рахунок товариства);

О. Л. Солошенко – у вигляді сировини та матеріалів на суму 90 000 грн та 5 000 грн у вигляді грошових коштів (внесено готівкою в касу).

На момент реєстрації підприємства учасниками погашені всі зобов'язання за внесками до статутного капіталу. Вантажний автомобіль був зареєстрований в органах ДАІ за місцем знаходження ТОВ "ДімП" (сума реєстрації склала 3 600 грн, у тому числі ПДВ). Оплата за реєстрацію автомобіля була здійснена з поточного рахунка ТОВ "ДімП".

Необхідно відобразити господарські операції з формування статутного капіталу, розміщення внесків засновників, реєстрації вантажного автомобіля в органах ДАІ та її оплати, введення основних засобів до господарського обороту в обліку ТОВ "ДімП".

Задача 17.3. На загальних зборах публічного акціонерного товариства "Консалт" оприлюднено величину чистого прибутку, який отримало підприємство за звітний рік – 324 000 грн. За рішенням загальних зборів товариства всю суму прибутку було використано у звітному періоді таким чином:
нараховані дивіденди акціонерам підприємства у сумі 124 000 грн;
здійснено відрахування від прибутку до резервного капіталу в розмірі 10 % від суми чистого прибутку;
суму прибутку, що залишилась, спрямовано на покриття збитків минулого звітного періоду.

Необхідно відобразити здійснені господарські операції в обліку публічного акціонерного товариства "Консалт".

Задача 17.4. Засновниками приватного акціонерного товариства "Бета" виступають ТОВ "Злагода" та ТОВ "Консалт". Розмір статутного капіталу – 1 722 500 грн.

ТОВ "Злагода" робить внесок у вигляді нематеріального активу (торговельного знака) та основних засобів (виробничого обладнання). Справедлива вартість внесеного торговельного знаку складає 96 000 грн (у тому числі ПДВ). Справедлива вартість внесеного виробничого обладнання – 196 000 грн (у тому числі ПДВ).

Підприємство ТОВ "Консалт" вносить виробничі запаси на суму 992 500 грн (у тому числі ПДВ) та грошові кошти на поточний рахунок у банку на суму 438 000.

Відобразити здійснені господарські операції з формування статутного капіталу приватного акціонерного товариства "Бета".

Задача 17.5. ТОВ "Меркс", засновниками якого є три юридичні особи, ліквідується. Його власний капітал складає 1 700 000 грн (першим засновником внесено 680 000 грн, другим – 595 000 грн, третім – 425 000 грн).

За ліквідаційним балансом майно ТОВ "Меркс" складає 950 000 грн у вигляді грошових коштів на поточному рахунку. Необхідно розрахувати вартість майна ТОВ "Меркс", що належить кожному засновнику підприємства та відобразити господарські операції з ліквідації ТОВ "Меркс" в обліку.

Задача 17.6. Відповідно до установчих документів зареєстрований капітал ТОВ "Марс" становить 500 000 грн. Внесок засновниками здійснений грошовими коштами в касу підприємства. Готівка з каси передана в той же день на поточний рахунок у банку. Відобразити господарські операції в обліку ТОВ "Марс".

Задача 17.7. У березні 20__ р. сформовано статутний капітал ТОВ "Лоск" у розмірі 500 000 грн. Внесок засновниками здійснено основними

засобами в сумі 150 000 грн, товарами в сумі 120 000 грн, та грошовими коштами на поточний рахунок у банку в сумі 230 000 грн. За квітень 20__р. нарахований знос основних засобів у сумі 650 грн. Відобразити здійснені господарські операції в обліку ТОВ "Лоск".

Задача 17.8. Необхідно відобразити в обліку розподіл прибутку, одержаного за звітний період у сумі 140 000 грн за такими напрямками:
нараховані дивіденди учасникам (25 %);
відрахування у резервний капітал (5 %);
поповнено розмір зареєстрованого(статутного) капіталу (10 %).
Також необхідно визначити суму нерозподіленого прибутку.

Завдання 18. Облік зобов'язань

Мета завдання – ознайомитись на числових прикладах із порядком ведення обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками, за кредитами банків, за векселями виданими.

Задача 18.1. ТОВ "Артур" отримало від ТОВ "Марс" сировину для виробництва готової продукції на суму 360 000 грн (у тому числі ПДВ). Розрахунок за постачання сировини було проведено з поточного рахунку підприємства. Крім того, на умовах передоплати ТОВ "Артур" отримало комплектуючі вироби від ТОВ "Лоск" на суму 120 000 грн (у тому числі ПДВ). Також ТОВ "Артур" акцептувало рахунок комунального підприємства "Харківенерго" за отримання електроенергії для потреб виробництва на суму 24 000 грн (у тому числі ПДВ) та оплатило його з поточного рахунка. Відобразити здійснені господарські операції на рахунках бухгалтерського обліку ТОВ "Артур".

Задача 18.2. ТОВ "Краст" придбані матеріали на суму 12 000 грн (у тому числі ПДВ). На суму заборгованості постачальнику був виписаний простий вексель, строк погашення якого складає 6 місяців. Через 6 місяців з поточного рахунку підприємства були перераховані кошти в погашення заборгованості за векселем. Відобразити господарські операції в обліку ТОВ "Краст".

Задача 18.3. ТОВ "Расмус" оплатило на умовах передоплати постачальнику вартість товарів у сумі 36 000 грн (у тому числі ПДВ – 6 000 грн). Під час одержання товарів виявлена нестача на суму 3 600 грн (у т. ч. ПДВ – 600 грн). ТОВ "Расмус" виставило претензію постачальнику, яку він задовольнив: у тому ж звітному періоді здійснив допостачання матеріалів. Відобразити здійснені господарські операції в обліку ТОВ "Расмус".

Задача 18.4. ТОВ "Дрім" 1 березня 20__ р. отримало на поточний рахунок короткостроковий кредит на поповнення обігових коштів від банку ПАТ "УкрСиббанк" у сумі 150 000 грн на умовах 25 % річних. За рахунок отриманих коштів було погашено заборгованість перед постачальниками у сумі 100 000 грн, а також перед працівниками з оплати праці – у сумі 50 000 грн. 20 квітня від замовників на поточний рахунок була отримана оплата за виконані роботи в сумі 196 000 грн. 3 травня ТОВ "Дрім" погасило кредит та заборгованість за нарахованими відсотками, здійснивши перерахування коштів з поточного рахунку банку. Необхідно розрахувати суму відсотків за короткостроковим кредитом та відобразити здійснені господарські операції в обліку ТОВ "Дрім".

Задача 18.5. На умовах передоплати ТОВ "Дрім" придбало у ТОВ "Дарс" матеріали для виготовлення готової продукції на суму 18 000 грн (у тому числі ПДВ 3 000 грн). Доставка матеріалів була здійснена АТП "ВантажТранзит" за 960 грн (у тому числі ПДВ 160 грн). Оплата за матеріали та доставку була здійснена з поточного рахунку підприємства.

Відобразити здійснені господарські операції на рахунках бухгалтерського обліку ТОВ "Дрім".

Завдання 19. Облік праці, її оплати та соціального страхування персоналу

Мета завдання: 1) опанувати методику нарахування різних видів оплати праці, лікарняних, відпускних; 2) вивчити порядок утримань із заробітної плати працівників та нарахувань на неї; 3) ознайомитись числових прикладах із технікою бухгалтерського обліку розрахунків з оплати праці.

Задача 19.1. ТОВ "Електростайл" наприкінці липня здійснило нарахування заробітної плати робітникам основного виробництва у сумі 500 000 грн., адміністрації цехів – 36 000 грн, адміністрації підприємства – 55 000 грн, працівникам відділу збуту – 12 000 грн. Також було нараховано допомогу з тимчасової втрати непрацездатності робітникам основного виробництва у сумі 1 600 грн. Нарахування на заробітну плату (ЄСВ) здійснені за встановленими нормами та сплачені. Утримано із заробітної плати: ПДФО – 135 523 грн, військовий збір – 9 069 грн. Утримання із заробітної плати сплачені з поточного рахунку. Відобразити здійснені операції на рахунках бухгалтерського обліку ТОВ "Електростайл".

Задача 19.2. Робітник інструментального цеху А. М. Іванов виготовив за місяць 220 деталей за умови норми 200 деталей. Розцінка за одну деталь за нормою становить – 23,2 грн, понад норму – 25,6 грн. Робітник надав до бухгалтерії довідку про те, що він є батьком двох неповнолітніх дітей. Зарплата була виплачена з каси підприємства.

Визначити суму нарахованої заробітної плати, розрахувати суму утримань з неї та відобразити здійснені господарські операції на рахунках бухгалтерського обліку.

Задача 19.3. Робітнику основного виробництва О. С. Івахненку за відпрацьований робочий час нараховано 4 356 грн. За виконання плану йому виплачується премія в розмірі 10 % заробітку, за кожний відсоток перевиконання – премія в розмірі 1,2 % заробітку. Планові показники діяльності були виконані О. С. Іваненком на 103 %. Зарплата була виплачена з каси підприємства. Визначити суму нарахованої заробітної плати, утримання з неї та відобразити здійснені господарські операції на рахунках бухгалтерського обліку.

Задача 19.4. Робітнику основного виробництва Л. В. Степанцову нарахована заробітна плата за березень у сумі 3 450 грн. Крім утримань відповідно до законодавства зі Л. В. Степанцова стягується: за допущений брак у роботі 98 грн; на відшкодування завданого підприємству матеріального збитку 154 грн.

Зарплата була виплачена з каси підприємства.

Необхідно розрахувати утримання відповідно до чинного законодавства, визначити суму заробітної плати до виплати робітнику, а також відобразити здійснені господарські операції на рахунках бухгалтерського обліку.

Задача 19.5. Оклад працівника бухгалтерії А. В. Гонтарук становить 5 490 грн. Наказом на підприємстві встановлена одноразова премія в розмірі 15 % заробітку до свята 8 березня. А. В. Гонтарук відпрацювала всі робочі дні. Крім того, вона надала довідку в бухгалтерію про те, що виховує двох неповнолітніх дітей. Зарплата була виплачена з каси підприємства. Визначити суму нарахованої зарплати, суму утримань і відобразити здійснені господарські операції на рахунках бухгалтерського обліку.

Задача 19.6. Згідно з табелем обліку робочого часу касиру Т. В. Ткаченко за відпрацьований час нарахована зарплата в розмірі 2 480 грн. За заявою працівника із зарплати утримують 15 % заробітку за надану підприємством позику. Зарплата була виплачена з каси підприємства. Визначити суму утримань згідно з законодавством і відобразити господарські операції на рахунках бухгалтерського обліку.

Задача 19.7. Робітник О. Б. Панченко відпрацював за місяць 22 робочих днів та виготовив за цей час 554 деталі. Тривалість робочого дня складає 8 годин. Норма часу на виготовлення однієї деталі – 20 хвилин. Відрядна розцінка складає 14,5 грн за деталь. За виготовлення продукції понад встановлені норми розцінка збільшується на 10 % на всі випущені деталі. Зарплата була виплачена з каси підприємства.

Визначити суму нарахованої заробітної плати, розрахувати суму утримань з неї й відобразити господарські операції на рахунках бухгалтерського обліку.

Задача 19.8. Робітник В. Д. Пасько відпрацював у звітному місяці 168 годин, крім того 8 годин – у святковий день. Часова тарифна ставка робітника складає 25,3 грн. Зарплата була своєчасно виплачена з каси підприємства. Визначити суму нарахованої заробітної плати, розрахувати суму утримань з неї й відобразити господарські операції на рахунках бухгалтерського обліку.

Завдання 20. Облік витрат діяльності підприємства

Мета завдання – ознайомитись на числових прикладах з порядком ведення бухгалтерського обліку витрат різних видів діяльності: операційної, фінансової та іншої.

Задача 20.1. За наведеними даними в табл. 31 вказати кореспонденцію рахунків бухгалтерського обліку за господарськими операціями з обліку витрат на виробництво, визначити необхідні суми.

Таблиця 31

Журнал реєстрації господарських операцій за березень 20__ року

Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн
	дебет	кредит	
1	2	3	4
1. Відпущена сировина на виробництво продукції			212 000
2. Відпущене паливо на виробництво продукції			3 000
3. Нарахована заробітна плата виробничим робітникам			29 000
4. Нарахований ЄСВ на фонд оплати праці виробничих робітників:			
5. Нараховане зношування основних засобів виробничого призначення			11 000

1	2	3	4
6. Нарахована заробітна плата загальнопромислому персоналу			10 500
7. Нарахований ЄСВ на фонд оплати праці загальнопромислового персоналу			
8. Відпущені зі складу МШП для загальнопромислових потреб			200
9. Списані витрати на службові відрядження робітників апарату управління цехом			2 500
10. Нараховане зношування основних засобів загальнопромислового призначення			10 800
11. Списані загальнопромислові витрати на виробничу собівартість продукції в обсязі 70 % (умовно)			?
12. Списані нерозподілені загальнопромислові витрати на собівартість реалізованої продукції			?
13. Оприбуткована готова продукція за фактичною виробничою собівартістю			?

Задача 20.2. За наведеними даними в табл. 32 вказати кореспонденцію рахунків бухгалтерського обліку за господарськими операціями з обліку адміністративних витрат, визначити необхідні суми.

Таблиця 32

Журнал реєстрації господарських операцій за березень 20__ року

Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн
	дебет	кредит	
1	2	3	4
1. Списані матеріали на ремонт офісу			2 500
2. Нарахована заробітна плата адміністративному персоналу			28 500
3. Нарахований ЄСВ на фонд оплати праці адміністративного персоналу			
4. Нараховане зношування основних засобів адміністративного призначення			1 500
5. Відображені витрати на службові відрядження адміністративного персоналу			4 500
6. Передані в експлуатацію канцелярські товари			380
7. Здійснена передоплата провайдеру за послуги Інтернет			360

1	2	3	4
8. Відображений податковий кредит із ПДВ за послуги Інтернет			?
9. Списана на витрати вартість послуг Інтернет			?
10. Списаний ПДВ, включений у податковий кредит за датою оплати, за послуги Інтернет			?
11. Здійснений взаємозалік заборгованостей			?
12. Здійснена передоплата оператору за послуги мобільного зв'язку			480
13. Відображений податковий кредит із ПДВ за послуги мобільного зв'язку			?
14. Списана на витрати вартість послуг мобільного зв'язку			?
15. Списаний ПДВ, включений у податковий кредит за датою оплати, за послуги мобільного зв'язку			?
16. Здійснений взаємозалік заборгованостей			?
17. Нараховано збір до Пенсійного фонду з вартості послуг мобільного зв'язку з ПДВ (7,5 %)			?
18. Списані витрати майбутніх періодів, які належать до звітнього місяця, на адміністративні витрати			200
19. Списані адміністративні витрати на фінансовий результат			?

Задача 20.3. За наведеними даними в табл. 33 вказати кореспонденцію рахунків бухгалтерського обліку за господарськими операціями з обліку витрат на збут та інших операційних витрат, визначити необхідні суми.

Таблиця 33

Журнал реєстрації господарських операцій за березень 20__ року

Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн
	дебет	кредит	
1	2	3	4
1. Нараховане зношування основних засобів збутового призначення			1 650
2. Нараховане зношування інвентарної тари складу готової продукції			120
3. Списані МШП на збутові потреби			90
4. Списані тарні матеріали для пакування готової продукції на складі			820

1	2	3	4
5. Списані витрати на службові відрядження персоналу, зайнятого збутом продукції			2 560
6. Нарахована заробітна плата працівникам, зайнятим збутом продукції			8 000
7. Нарахований ЄСВ на фонд оплати праці збутового персоналу			
8. Відображена вартість послуг, пов'язаних із доставкою продукції замовнику, наданих транспортною організацією			1 200
9. Відображений податковий кредит з ПДВ у складі транспортних послуг			?
10. Віднесена на операційні витрати собівартість реалізованих виробничих запасів			2 500
11. Віднесені на витрати діяльності втрати від знецінювання виробничих запасів			800
12. Відображені витрати зі створення резерву сумнівних боргів			2 400
13. Відображені витрати з нестачі палива			560
14. Списані на фінансовий результат: а) витрати на збут; б) інші операційні витрати			? ?

Задача 20.4. Бухгалтер ТОВ "ДімП", яке займається оптовою та роздрібною торгівлею, наприкінці місяця нарахував зарплату менеджерам з продажу та продавцям-консультантам у сумі 55 000 грн. Нарахований ЄСВ на фонд оплати праці збутового персоналу. Також бухгалтером підприємства нарахована амортизація (знос) приміщення магазину у сумі 540 грн, комп'ютерної програми "1С-Бухгалтерія" – 220 грн та торгових стендів – 30 грн. Відповідними комунальними підприємствами виставлені рахунки за опалення, спожиту електроенергію, водопостачання та водовідведення магазину в сумі 12 600 грн (у тому числі ПДВ). Необхідно відобразити в обліку здійснені операції та визначити суму витрат, віднесених на фінансовий результат.

Задача 20.5. ТОВ "ДімП" виконало ремонт офісного приміщення власними силами. Для цього були витрачені будівельні матеріали на суму 18 000 грн. Робітникам, які виконували ремонт, нарахована заробітна плата в сумі 12 500 грн та нарахований ЄСВ на їх фонд оплати праці. Фарбування стелі здійснив запрошений майстер, вартість послуг якого склала 1 550 грн

(ПДВ не передбачений). Оплата послуг майстра була виконана з каси. Необхідно відобразити в обліку здійснені господарські операції та визначити суму витрат, віднесену на фінансовий результат.

Завдання 21. Облік доходів і фінансових результатів

Мета завдання: 1) ознайомитись на числових прикладах з порядком ведення бухгалтерського обліку доходів за видами діяльності: операційної, фінансової та іншої; 2) вивчити порядок формування фінансових результатів підприємства; 3) вміти визначати кінцевий результат діяльності підприємства (прибуток або збиток).

Задача 21.1. ТОВ "Каскад" за безготівковим розрахунком реалізована готова продукція вітчизняним покупцям на загальну суму 24 000 грн, у тому числі ПДВ 4 000 грн. Собівартість готової продукції – 16 650 грн. Готову продукцію покупцю доставило транспортне підприємство, якому за послуги з доставки сплачено з поточного рахунку 1 200 грн, у тому числі ПДВ 200 грн. Згідно з договором купівлі-продажу витрати з доставки покупцем не відшкодовуються. Відобразити господарські операції в обліку та визначити фінансовий результат діяльності ТОВ "Каскад".

Задача 21.2. ТОВ "Кай" на умовах наступної оплати реалізувало товари покупцеві на суму 36 000 грн (у тому числі ПДВ 6 000 грн). Собівартість реалізованих товарів склала 22 850 грн. Адміністративні витрати склали 2 200 грн, витрати на збут 1 515 грн.

Відобразити здійснені господарські операції в обліку, списати доходи та витрати підприємства, визначити фінансовий результат діяльності ТОВ "Кай".

Задача 21.3. Необхідно:

сформулювати зміст господарських операцій, вказати кореспонденції рахунків з реалізації готової продукції;

обчислити необхідні суми;

визначити фінансовий результат від реалізації готової продукції.

Дані для виконання:

відвантажено покупцю готову продукцію на суму 63 600 грн, у тому числі ПДВ 10 600 грн, собівартість реалізованої готової продукції складає 41 500 грн;

відображені транспортні витрати за доставку продукції покупцю, виконані АТП в сумі 3 200 грн, крім того ПДВ 640 грн;

одержано вексель за відвантажену продукцію – 63 600 грн;
сплачено з поточного рахунку в банку АТП за виконані ним послуги з транспортування продукції – 3 840 грн, у т. ч. ПДВ;

списано доходи від реалізації готової продукції та собівартість реалізованої продукції;

списано витрати на збут, що належить до реалізованої готової продукції;

відображено фінансовий результат від реалізації готової продукції.

Задача 21.4. Необхідно:

визначити фінансовий результат від продажу продукції;

обчислити суму податку на прибуток (за даними бухгалтерського обліку).

Дані для виконання:

залишок незавершеного виробництва на початок звітного періоду склав 166 350 грн, на кінець – 23 100 грн, дебетовий оборот за рахунком 23 "Виробництво" – 187 950 грн;

на склад продукція оприбуткована за фактичною собівартістю;

вся готова продукція відвантажена покупцям;

на поточний рахунок надійшла оплата від вітчизняних покупців за реалізовану продукцію в сумі 505 800 грн, у тому числі ПДВ;

адміністративні витрати склали 11 235 грн, витрати на збут – 10 920 грн.

Задача 21.5. ТОВ "Магнолія" не є платником ПДВ. На поточний рахунок ТОВ "Магнолія" у березні 20__ р. надійшла передоплата від покупця ТОВ "Магнус" за продукцію в сумі 27 060 грн.

У тому ж місяці відвантажено готову продукцію покупцю за рахунок передоплати на суму 23 100 грн. Виробнича собівартість відвантаженої готової продукції склали 12 320 грн. Адміністративні витрати ТОВ "Магнолія" за березень 20__ р. склали 5 390 грн.

Залишок передоплати повернутий на поточний рахунок покупця.

Крім того, в березні 20__ р. із поточного рахунку ТОВ "Магнолія" здійснена передоплата за транспортні послуги за доставку готової продукції покупцю у сумі 660 грн, і за рекламу у сумі 396 грн. На надані послуги з транспортування готової продукції та реклами складені акти виконаних робіт.

Визначити фінансовий результат діяльності ТОВ "Магнолія" за березень 20__ р. та відобразити господарські операції на рахунках бухгалтерського обліку.

Задача 21.6. ТОВ "Олімпік" в поточному місяці отримало наступні доходи (без ПДВ): від реалізації товарів у розмірі – 218 400 грн, від здачі в операційну оренду складського приміщення у сумі 42 000 грн, штраф від покупця за несвоєчасне виконання зобов'язань – 600 грн, від реалізації виробничих запасів – 54 000 грн. Одночасно з отриманням доходів, підприємство відобразило такі витрати: собівартість реалізованих товарів – 184 800 грн, нестача товарів на складі на суму 2 160 грн, собівартість реалізованих виробничих запасів – 48 000 грн. Керівництво ТОВ "Олімпік" вирішило направити отриманий прибуток на поповнення резервного капіталу (суму визначити), а також на покриття збитку у сумі 30 000 грн, отриманого у минулому звітному періоді. Необхідно відобразити в обліку списання доходів та витрат підприємства на фінансовий результат діяльності та визначити розмір прибутку, який буде використано на поповнення резервного капіталу.

Задача 21.7. Необхідно:

- 1) визначити фінансовий результат від реалізації продукції;
- 2) скласти відповідні бухгалтерські проводки.

Дані для виконання:

оприбутковано на склад готову продукцію за фактичною собівартістю в сумі 13 260 грн;

відвантажено готову продукцію покупцю на суму 23 790 грн, у тому числі ПДВ 3 965 грн, собівартість реалізованої продукції складала – 13 260 грн;

на поточний рахунок зараховано кошти від продажу продукції у сумі 23 790 грн, у тому числі ПДВ;

списано витрати на збут в сумі 3 965 грн;

списано адміністративні витрати в сумі 2 886 грн.

Задача 21.8. Необхідно відобразити за допомогою бухгалтерських проводок на рахунку 79 "Фінансові результати" наведені операції.

Дані для виконання:

списана фактична собівартість реалізованої готової продукції – 72 030 грн;

списані адміністративні витрати – 12 110 грн;

списані витрати на збут – 4 494 грн;

відвантажена готова продукція вітчизняним покупцям на суму 110 040 грн (у тому числі ПДВ – 18 340 грн);

списаний чистий дохід від реалізації готової продукції (суму визначити);

визначений фінансовий результат діяльності підприємства.

Рекомендована література

Основна

1. Фартушняк О. В. Бухгалтерський облік : конспект лекцій. Ч. 1 / О. В. Фартушняк, І. Ю. Пасічник, В. В. Ольховська. – Харків : ХНЕУ, 2009. – 136 с.

2. Фартушняк О. В. Бухгалтерський облік : конспект лекцій. Ч. 2 / О. В. Фартушняк, І. Ю. Пасічник, В. В. Ольховська. – Харків : Вид. ХНЕУ, 2010. – 212 с.

3. Фартушняк О. В. Бухгалтерський облік : навчальний посібник / О. В. Фартушняк. – Харків : Вид. ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2014. – 408 с.

Ресурси мережі Інтернет

4. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV із останніми змінами, внесеними згідно із Законами № 406-VII від 04.07.2013 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/annot/436-15>.

5. Інструкція зі статистики заробітної плати, наказ Держкомстатистики України від 13.01.2004 р. № 5, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 27 січня 2004 р. за № 114 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0114-04>.

6. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджену наказом Міністерства фінансів України від 30.11.99 № 291, зареєстровану в Міністерстві юстиції України 21.12.99 р. за № 893/4186 із останніми змінами, внесеними згідно з Наказами Мінфіну від № 184 від 21.05.2013 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0919-04>.

7. Інструкція про порядок відкриття, використання і закриття рахунків у національній і іноземній валютах, затвердженій Постановою Правління НБУ № 492 від 12.11.2003 р., зареєстрованою в Міністерстві юстиції України 17.12.2003 р. за № 1172/8493 зі змінами № 212 від 06.06.2013 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1172-03>.

8. Кодекс законів про працю України від 10.12.1971 р. № 322-VIII із змінами, внесеними згідно із Законами № 406-VII від 04.07.2013 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/322-08>

9. Методика оцінки майна, затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 10.12.2003 р. № 1891 із останніми змінами, внесеними Постановами КМ від № 1253 від 07.12.2011 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1891-2003>.

10. Методичні рекомендації із застосування реєстрів бухгалтерського обліку малими підприємствами : Наказ Міністерства фінансів України від 15.06.2011 р. № 720 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.minfin.gov.ua/control/uk/publish/printable_article.

11. Методичні рекомендації по застосуванню реєстрів бухгалтерського обліку, затверджені наказом Міністерства фінансів України від 29 грудня 2000 року № 356 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://minfin.com.ua/taxes/-/!news/nnakMINFIN_356/.

12. Методичні рекомендації по застосуванню реєстрів бухгалтерського обліку малими підприємствами : Наказ Міністерства фінансів України від 25 червня 2003 року № 422 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.minfin.gov.ua/control/uk/publish/>.

13. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності", затверджене Міністерством фінансів України від 07.02.2013 р. № 73, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28 лютого 2013 року за № 336/22868 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>.

14. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджено наказом Міністерства фінансів України 30.11.99 р. № 291, зі змінами і доповненнями, останні з яких внесені наказом Мінфіна України від 27 червня 2013 року № 627 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.nibu.factor.ua/ukr/info/instrbuh/plan_sch/.

15. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 "Дебіторська заборгованість", затверджений наказом Міністерства фінансів України № 91 від 26.04.2000 р. з останніми змінами, внесеними Наказами Міністерства фінансів України від 27.06.2013 р. № 627 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0725-99>.

16. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 11 "Зобов'язання", затверджений наказом Міністерства фінансів України № 20 від 31.01.2000 р. із останніми змінами, внесеними Наказами Міністерства фінансів України від 27.06.2013 р. № 627 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z0085-00>.

17. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 12 "Фінансові інвестиції", затверджений наказом Міністерства фінансів України від 8 жовтня 1999 року № 237 з останніми змінами, внесеними Наказами Міністерства фінансів України від 27.06.2013 р. № 627 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0284-00>.

18. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 "Доход", затверджений наказом Міністерства фінансів України № 290 від 29.11.99 із останніми змінами, внесеними Наказами Міністерства фінансів України від 27.06.2013 р. № 627 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99>.

19. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 "Витрати", затверджено наказом Міністерства фінансів України № 318 від 31.12.99 р. із останніми змінами, внесеними згідно з Наказами Мінфіну від 27.06.2013 р. № 627 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00>.

20. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 19 "Об'єднання підприємств", затверджено наказом Міністерства фінансів України № 163 від 07.07.99 р. із останніми змінами, внесеними згідно з Наказами Мінфіну від 27.06.2013 р. № 627 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0499-99>.

21. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 25 "Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва", затвердженим наказом Міністерства фінансів України від 25 лютого 2000 року № 39, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 15 березня 2000 року за № 161/4382 із останніми змінами, внесеними Наказами Міністерства фінансів України від 27.06.2013 р. № 627 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0161-00>.

22. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 27 "Необоротні активи, утримувані для продажу, та припинена діяльність", затверджено наказом Міністерства фінансів України від 07.11.2003 р. № 617 із останніми змінами, внесеними згідно з Наказами Мінфіну від 27.06.2013 р. № 627

[Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1054-03>.

23. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 "Основні засоби", затверджено наказом Міністерства фінансів України № 92 від 27.04.2000 р. із останніми змінами, внесеними згідно з Наказами Мінфіну від 27.06.2013 р. № 627 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00>.

24. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 8 "Нематеріальні активи", затверджено наказом Міністерства фінансів України № 242 від 18.10.99 р. із останніми змінами, внесеними згідно з Наказами Мінфіну від 27.06.2013 р. № 627 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0750-99>.

25. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 "Запаси", затверджено наказом Міністерства фінансів України № 246 від 20.10.99 р. із останніми змінами, внесеними згідно з Наказами Мінфіну № 1591 від 09.12.2011 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99>.

26. Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні, постанова Правління Національного банку України від 15.12.2004 р. № 637 із останніми змінами, внесеними відповідно до Постанов Національного банку № 210 від 06.06.2013 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0040-05>.

27. Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку, затверджено наказом Мінфіна України № 88 від 24.05.95 р. зареєстровано в Мінюстиції України 05.06.1995. за № 168/704 із змінами, внесеними від 03.06.2013 р. № 574 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0168-95>.

28. Порядок визначення розміру збитків від розкрадання, нестачі, знищення (псування) матеріальних цінностей, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 22 січня 1996 року № 116 із останніми змінами, внесеними Постановами КМУ від № 1253 від 07.12.2011 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/116-96>.

29. Порядок обчислення середньої заробітної плати (доходу, грошового забезпечення) для розрахунку виплат за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням, затвердженого постановою КМУ від 26.09.2001 р. № 1266 із змінами, внесеними згідно з Постановами КМУ № 169

від 20.03.2013 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1266-2001-%D0%BF>.

30. Порядок обчислення середньої заробітної плати, затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 8 лютого 1995 року № 100 із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ № 35 від 25.01.2012 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/100-95-%D0%BF> +изменения с 01.01.16.

31. Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні : Закон України від 16 липня 1999 року. № 996-XIV із змінами та доповненнями. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/996-14>.

32. Про електронні документи та електронний документообіг : Закон України, від 2003 р. № 36 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2599-IV від 31.05.2005 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/851-15>.

33. Про затвердження Змін до деяких нормативно-правових актів Міністерства фінансів України з бухгалтерського обліку : Наказ міністерства фінансів України від 27.06.2013 р. № 627 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1242-13/page2>.

34. Про затвердження форм книги обліку доходів і книги обліку доходів і витрат та порядків їх ведення : Наказ Міністерства фінансів України від 16.09.2013 р. № 481 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1534-11>.

Додатки

Додаток А

План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства фінансів України

30.11.99 р. № 291

(у редакції наказу Міністерства фінансів України
від 09.12.2011 р. № 1591)

Зареєстровано

в Міністерстві юстиції України

28 грудня 2011 року за № 1557/20295

План рахунків бухгалтерського обліку застосовується підприємствами, організаціями та іншими юридичними особами (крім банків і бюджетних установ) незалежно від форм власності, організаційно-правових форм і видів діяльності, а також виділених на окремий баланс філій, відділень та інших відособлених підрозділів юридичних осіб (далі – підприємства).

Нові синтетичні рахунки можуть вводитися до Плану рахунків Міністерством фінансів України за відповідними клопотаннями щодо бухгалтерського обліку специфічних операцій.

Субрахунки до синтетичних рахунків вводяться підприємствами самостійно, виходячи з потреб управління, контролю, аналізу та звітності.

Підприємства, які застосовують Інструкцію про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджену наказом Міністерства фінансів України від 30.11.99 р. № 291, зареєстровану в Міністерстві юстиції України 21.12.99 р. за № 893/4186, використовують субрахунки, визначені цією Інструкцією.

Таблиця А.1

План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій

Синтетичні рахунки		Сфера застосування
Код	Назва	
1	2	3
Клас 1. Необоротні активи		
10	Основні засоби	Усі види діяльності
11	Інші необоротні матеріальні активи	Усі види діяльності
12	Нематеріальні активи	Усі види діяльності
13	Зношування (амортизація) необоротних активів	Усі види діяльності
14	Довгострокові фінансові інвестиції	Усі види діяльності
15	Капітальні інвестиції	Усі види діяльності

Продовження додатка А

Продовження табл. А.1

1	2	3
16	Довгострокові біологічні активи	Сільськогосподарські підприємства, підприємства інших галузей, що здійснюють сільськогосподарську діяльність
17	Відстрочені податкові активи	Усі види діяльності
18	Довгострокова дебіторська заборгованість та інші необоротні активи	Усі види діяльності
19	Гудвіл	Усі види діяльності
Клас 2. Запаси		
20	Виробничі запаси	Усі види діяльності
21	Поточні біологічні активи	Сільськогосподарські підприємства, підприємства інших галузей, що здійснюють сільськогосподарську діяльність
22	Малоцінні та швидкозношувані предмети	Усі види діяльності
23	Виробництво ¹	Усі види діяльності
24	Брак у виробництві	Галузі матеріального виробництва
25	Напівфабрикати	Промисловість
26	Готова продукція	Промисловість, сільське господарство та ін.
27	Продукція сільськогосподарського виробництва	Сільське господарство, підприємства інших галузей з підсобним сільськогосподарським виробництвом
28	Товари	Усі види діяльності
Клас 3. Кошти, розрахунки та інші активи		
30	Каса	Усі види діяльності
31	Рахунки в банках	Усі види діяльності
33	Інші кошти	Усі види діяльності
34	Короткострокові векселі одержані	Усі види діяльності
35	Поточні фінансові інвестиції	Усі види діяльності
36	Розрахунки з покупцями та замовниками	Усі види діяльності
37	Розрахунки з різними дебіторами	Усі види діяльності
38	Резерв сумнівних боргів	Усі види діяльності
39	Витрати майбутніх періодів	Усі види діяльності
Клас 4. Власний капітал та забезпечення зобов'язань		
40	Статутний капітал	Усі види діяльності
41	Пайовий капітал	Кооперативні організації, кредитні спілки

Продовження додатка А

Продовження табл. А.1

1	2	3
42	Додатковий капітал	Усі види діяльності
43	Резервний капітал	Усі види діяльності
44	Нерозподілені прибутки (непокріті збитки)	Усі види діяльності
45	Вилучений капітал	Усі види діяльності
46	Неоплачений капітал	Усі види діяльності
47	Забезпечення майбутніх витрат і платежів	Усі види діяльності
48	Цільове фінансування і цільові надходження ²	Усі види діяльності
49	Страхові резерви	Страхова діяльність
Клас 5. Довгострокові зобов'язання		
50	Довгострокові позики	Усі види діяльності
51	Довгострокові векселі видані	Усі види діяльності
52	Довгострокові зобов'язання за облігаціями	Усі види діяльності
53	Довгострокові зобов'язання з оренди	Усі види діяльності
54	Відстрочені податкові зобов'язання	Усі види діяльності
55	Інші довгострокові зобов'язання	Усі види діяльності
Клас 6. Поточні зобов'язання		
60	Короткострокові позики	Усі види діяльності
61	Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	Усі види діяльності
62	Короткострокові векселі видані	Усі види діяльності
63	Розрахунки з постачальниками та підрядниками	Усі види діяльності
64	Розрахунки за податками й платежами	Усі види діяльності
65	Розрахунки за страхування	Усі види діяльності
66	Розрахунки за виплатами працівникам	Усі види діяльності
67	Розрахунки з учасниками	Усі види діяльності
68	Розрахунки за іншими операціями	Усі види діяльності
69	Доходи майбутніх періодів	Усі види діяльності
Клас 7. Доходи і результати діяльності		
70	Доходи від реалізації ³	Усі види діяльності
71	Інший операційний дохід	Усі види діяльності
72	Дохід від участі в капіталі	Усі види діяльності
73	Інші фінансові доходи	Усі види діяльності
74	Інші доходи	Усі види діяльності
75	Надзвичайні доходи	Усі види діяльності
76	Страхові платежі	Страхова діяльність
79	Фінансові результати	Усі види діяльності
Клас 8. Витрати за елементами		
80	Матеріальні витрати	Усі види діяльності
81	Витрати на оплату праці	Усі види діяльності
82	Відрахування на соціальні заходи	Усі види діяльності
83	Амортизація	Усі види діяльності
84	Інші операційні витрати	Усі види діяльності
85	Інші затрати	Усі види діяльності

Закінчення додатка А
Закінчення табл. А.1

1	2	3
Клас 9. Витрати діяльності		
90	Собівартість реалізації	Усі види діяльності
91	Загальновиробничі витрати	Усі види діяльності
92	Адміністративні витрати	Усі види діяльності
93	Витрати на збут	Усі види діяльності
94	Інші витрати операційної діяльності	Усі види діяльності
95	Фінансові витрати	Усі види діяльності
96	Втрати від участі в капіталі	Усі види діяльності
97	Інші витрати	Усі види діяльності
98	Податок на прибуток	Усі види діяльності
99	Надзвичайні витрати	Усі види діяльності
Клас 0. Позабалансові рахунки		
01	Орендовані необоротні активи	Усі види діяльності
02	Активи на відповідальному зберіганні	Усі види діяльності
03	Контрактні зобов'язання	Усі види діяльності
04	Непередбачені активи й зобов'язання	Усі види діяльності
05	Гарантії та забезпечення надані	Усі види діяльності
06	Гарантії та забезпечення отримані	Усі види діяльності
07	Списані активи	Усі види діяльності
08	Бланки суворого обліку	Усі види діяльності
09	Амортизаційні відрахування	Усі види діяльності

¹ Підприємствами, які здійснюють виробництво, транспортування, постачання теплової енергії та надають послуги з централізованого водопостачання та водовідведення та ведуть окремий облік витрат за кожним видом діяльності, що підлягає ліцензуванню, мають бути виділені окремі субрахунки.

² Мають бути виділені окремі субрахунки, на яких ведеться облік вивільнених від оподаткування коштів у зв'язку з наданням пільг з податку на прибуток та їх використання на реалізацію заходів цільового призначення відповідно до законодавства, а також облік надходження та використання платниками податку на додану вартість коштів благодійної допомоги, яка відповідно до законодавства звільняється від оподаткування податком на додану вартість.

³ Підприємствами, які здійснюють виробництво, транспортування, постачання теплової енергії та надають послуги з централізованого водопостачання та водовідведення та ведуть окремий облік доходів за кожним видом діяльності, що підлягає ліцензуванню, мають бути виділені окремі субрахунки.

**Директор Департаменту податкової, митної
політики та методології бухгалтерського обліку**

М. О. Чмерук

Журнал 1

З кредиту рахунку 301 "Каса" в дебет рахунків

№ опер.	311	372	№	№	№	№	№	№	№	Всього
Усього										

Таблиця Б.2

59

Відомість 1.1

II. У дебет рахунку 301 "Каса" з кредиту рахунків

Сальдо на початок місяця _____

№ опер.	311	372	701	№	№	№	№	№	№	Всього
Усього										

Усього за кредитом _____

за дебетом _____

Сальдо на кінець місяця _____

Журнал 1

З кредиту рахунку 311 "Поточні рахунки в національній валюті" у дебет рахунків

№ опер.	301	631	92	№	№	№	№	№	№	№	Всього
Усього											

Таблиця Б.4

60

Відомість 1.2

У дебет рахунку 311 "Поточні рахунки в національній валюті" з кредиту рахунків

Сальдо на початок місяця _____

№ опер.	301	361	№	№	№	№	№	№	№	Всього
Усього										

Усього за кредитом _____ за дебетом _____ Сальдо на кінець місяця _____

Журнал 5

1. З кредиту рахунків 90, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99 у дебет рахунків

Дебет рахунків	Кредит рахунків									Усього				
	901	92	93	94	951	972	98	№	№		№			
79														
Усього														
2. Витрати діяльності														
Дебет рахунків	Кредит рахунків									С журналів 1, 3, 4, 6				Усього
	20	23	26	661	91				разом	Ж1	Ж3	Ж4	Ж6	
Усього														

Продовження додатка Б
Таблиця Б.15

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 1 "Загальні
вимоги до фінансової звітності"

	Дата (рік, місяць, число)	КОДИ
Підприємство _____	_____ за ЄДРПОУ	01
Територія _____	_____ за КОАТУУ	
Організаційно-правова форма господарювання _____	_____ за КОПФГ	
Вид економічної діяльності _____	_____ за КВЕД	
Середня кількість працівників ¹ _____		

Адреса, телефон _____
Одиниця вимірювання: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма N 2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку
за міжнародними стандартами фінансової звітності

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на _____ 20__ р.

Форма № 1 Код за ДКУД 1801001

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000		
первісна вартість	1001		
накопичена амортизація	1002		
Незавершені капітальні інвестиції	1005		
Основні засоби	1010		
первісна вартість	1011		
зношування	1012		
Інвестиційна нерухомість	1015		
Довгострокові біологічні активи	1020		
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030		
інші фінансові інвестиції	1035		
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040		
Відстрочені податкові активи	1045		
Інші необоротні активи	1090		
Усього за розділом I	1095		
II. Оборотні активи			
Запаси	1100		
Поточні біологічні активи	1110		

Продовження додатка Б
Продовження табл. Б.15

1	2	3	4
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125		
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130		
з бюджетом	1135		
у тому числі з податку на прибуток	1136		
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155		
Поточні фінансові інвестиції	1160		
Гроші та їх еквіваленти	1165		
Витрати майбутніх періодів	1170		
Інші оборотні активи	1190		
Усього за розділом II	1195		
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200		
Баланс	1300		
Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400		
Капітал у дооцінках	1405		
Додатковий капітал	1410		
Резервний капітал	1415		
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420		
Неоплачений капітал	1425	()	()
Вилучений капітал	1430	()	()
Усього за розділом I	1495		
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500		
Довгострокові кредити банків	1510		
Інші довгострокові зобов'язання	1515		
Довгострокові забезпечення	1520		
Цільове фінансування	1525		
Усього за розділом II	1595		
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600		
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610		
товари, роботи, послуги	1615		
Розрахунками з бюджетом	1620		

Закінчення додатка Б
Закінчення табл. Б.15

1	2	3	4
у тому числі з податку на прибуток	1621		
розрахунками зі страхування	1625		
розрахунками з оплати праці	1630		
Поточні забезпечення	1660		
Доходи майбутніх періодів	1665		
Інші поточні зобов'язання	1690		
Усього за розділом III	1695		
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700		
Баланс	1900		

Керівник

Головний бухгалтер

¹ Визначається в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

Додаток В

<p>_____</p> <p><i>підприємство, організація</i></p>	<p>Затверджена наказом Держкомстату України від 27 липня 1998 року № 51 Типова форма № КО-1</p>	<p>_____</p> <p><i>підприємство, організація</i></p>
--	--	--

Ідентифікаційний
Код ЄДРПОУ

Код за УКУД

Прибутковий касовий ордер

Квитанція

**до прибуткового
ордера № __**

Номер документа	Дата складання		Кореспондуючий рахунок	Код аналітичного обліку	Сума	Код цільового призначення	
1	2	3	4	5	6	7	8

Прийнято

Підстава: _____

Прийнято _____

Прописом

Підстава: _____

-----грн__коп.

Прописом

_____грн__коп.

прописом

Додаток: _____ " __ " _____ 20__р.

Головний бухгалтер

М. П.
Головний бухгалтер

Одержав касир

Касир

Продовження додатка В

<p>_____</p> <p><i>підприємство, організація</i></p>	<p>Типова форма КО-2 Затверджена наказом Мінстату України від 15.02.1996 р. № 51</p>
--	---

Ідентифікаційний
код ЄДРПОУ

Код за УКУД

Видатковий касовий ордер

Номер документа	Дата складання		Кореспондуючий рахунок	Код аналітичного обліку	Сума	Код цільового призначення	
1	2	3	4	5	6	7	8

Видати _____
прізвище, ім'я, по батькові

Підстава: _____

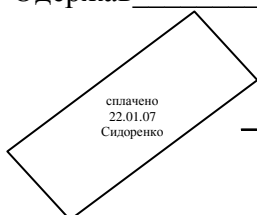
_____грн _____ коп.
прописом

Додаток: _____

Керівник.

Головний бухгалтер.

Одержав _____грн _____ коп.
прописом

_____ 20р.

Підпис

найменування, номер, дата та місце видачі документа, який засвідчує особу одержувача

Видав касир

Продовження додатка В

Затверджено

наказом ДПА України від 19.09.2003р. № 440

--	--	--	--	--	--	--	--

Відділ _____ Посада _____ Проводка _____.
 Цех _____ Професія _____

П. І. Б. _____

Ідентифікаційний номер _____

Звіт про використання коштів, наданих на відрядження або підзвіт

№ від ""20р.

ДЕБЕТ

Призначення авансу відрядження на	Сума	Доцільність проведеної	Рахунок	Карт	Сума
семинар		Витрати підтверджую:			
Залишок попереднього авансу	-	ПІДПИС			
Перевитрата (за наявності)	-				
Одержано (від кого, № та дата документа)		Звіт перевірено			
1.					
2.		Розділ ___ пар. ___ ст. ___			
3.		До затвердження			
Усього отримано					
Витрачено		___ грн ___ коп.			
		Дата _____			
		Бухгалтер _____			
Залишок		Звіт затверджено в сумі			
Перевитрата	-				

(прописом)

Додаток_ документів _____

" ___ " _____ 20__ р. _____
(підпис)

Залишок унесений _____

Перевитрата видана у сумі _____ грн. за касовим ордером № _____ від _____ 20__ р.
 _____ Підпис _____ Перелік документів наведено на звороті.

Підпис особи, що склала розрахунок _____ **Дата складання розрахунку** _____ 20__ р.

З розрахунком ознайомлений: підпис: _____ **Дата** _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

Дата	Пор. № док.	Кому, за що і на підставі якого документа заплачено	Сума	Дебет	
				рахунок	карт
		Усього			

Підпис підзвітної особи _____ Дата _____

РОЗПІСКА. Прийнятий на перевірку від Проніна П. Н. аванс. звіт 16 жовтня 2006р. на суму 559, 00грн. Підпис Іваниця І.

ПЛАТІЖНЕ ДОРУЧЕННЯ № _____

від " __ " _____ 20__ р.

Платник _____

Код

Банк платника _____

Код банку

ДЕБЕТ рах. №

СУМА _____

Отримувач _____

Код

КРЕДИТ рах. №

Банк отримувача _____

Код банку

Сума словами

Призначення платежу

М. П. Підписи

Проведено банком
" __ " _____ 20__ р.

Підпис банку

Зміст

Вступ.....	3
Змістовий модуль 1. Сутність бухгалтерського обліку, його предмет і метод	4
Завдання 1. Предмет і метод бухгалтерського обліку.	
Класифікація активів, капіталу та зобов'язань підприємства	4
Завдання 2. Бухгалтерський баланс.....	8
Завдання 3. Вплив господарських операцій на баланс підприємства	10
Змістовий модуль 2. Облік господарських процесів	13
Завдання 4. Рахунки бухгалтерського обліку та подвійний запис.....	13
Завдання 5. Розкриття економічного змісту бухгалтерських проводок.....	17
Завдання 6. Рахунки синтетичного та аналітичного обліку	19
Завдання 7. Документальне оформлення господарських операцій.....	22
Завдання 8. Інвентаризація на підприємстві.....	24
Завдання 9. Оцінювання і калькуляція у системі бухгалтерського обліку	25
Завдання 10. Облік основних господарських процесів.....	26
Завдання 11. Облікові реєстри, техніка, форми та організація обліку на промислових підприємствах.....	28
Змістовий модуль 3. Облік активів.....	29
Завдання 12. Облік основних засобів та інших необоротних матеріальних активів	29
Завдання 13. Облік нематеріальних активів	31
Завдання 14. Облік виробничих запасів	32
Завдання 15. Облік грошових коштів та дебіторської заборгованості	33
Завдання 16. Облік фінансових інвестицій.....	37
Змістовий модуль 4. Облік капіталу і зобов'язань.....	38
Завдання 17. Облік власного капіталу.....	38

Завдання 18. Облік зобов'язань.....	40
Завдання 19. Облік праці, її оплати та соціального страхування персоналу	41
Завдання 20. Облік витрат діяльності підприємства	43
Завдання 21. Облік доходів і фінансових результатів	47
Рекомендована література.....	50
Основна.....	50
Ресурси мережі Інтернет	50
Додатки.....	55

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

**Завдання до самостійної роботи
з навчальної дисципліни
"БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК"
для студентів напряму підготовки
6.030509 "Облік і аудит"
усіх форм навчання**

Самостійне електронне текстове мережеве видання

Укладачі: **Малярєвський** Юрій Дмитрович
Фартушняк Ольга Вікторівна
Сахаров Павло Олександрович та ін.

Відповідальний за видання *А. А. Пилипенко*

Редактор *В. О. Бутенко*

Коректор *В. О. Бутенко*

План 2016 р. Поз. № 307 ЕВ. Обсяг 77 с.

Видавець і виготовлювач – ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 61166, м. Харків, просп. Науки, 9-А

*Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру
ДК № 4853 від 20.02.2015 р.*